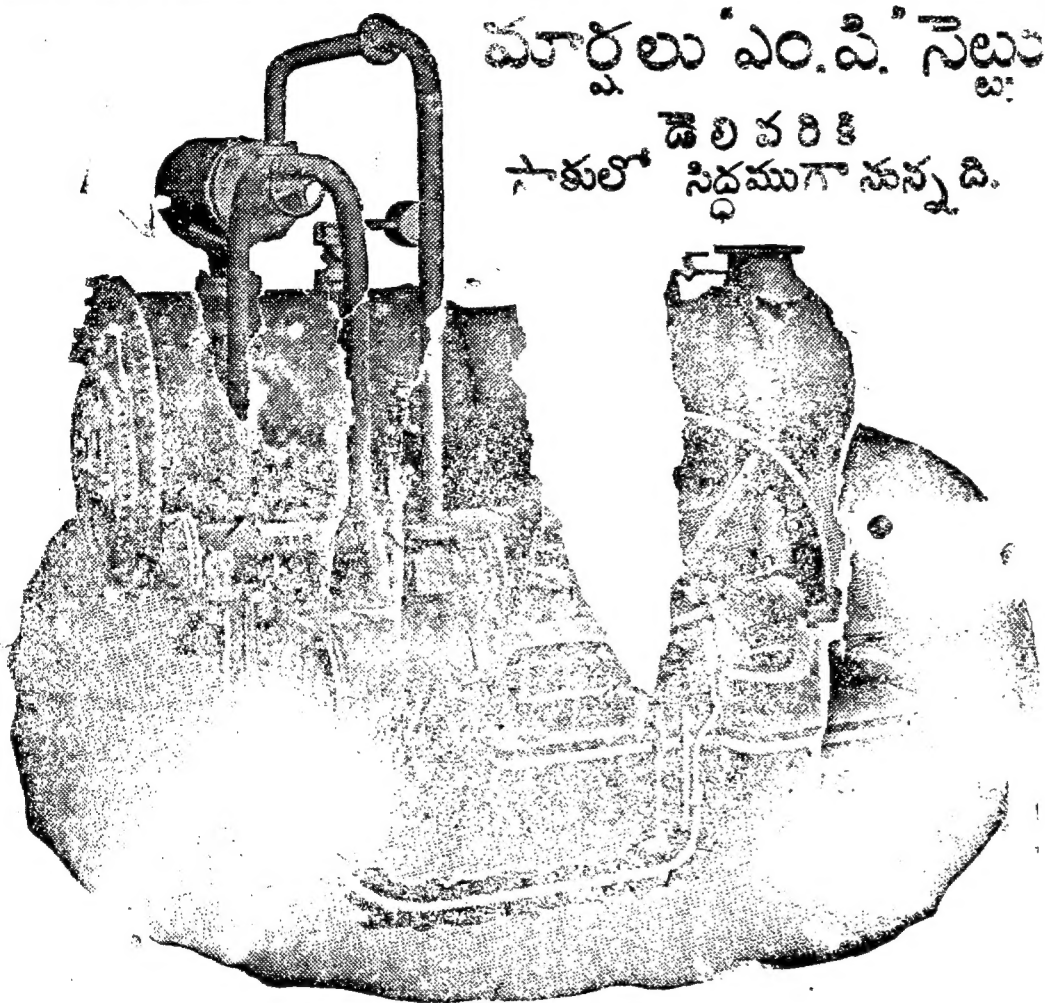

310226 ప్రతిది న ము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 3. } డిసెంబరు 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 16 తేది బుధవారము } No. 187.
సంపుటము. ౮ } మధ్యతీర్థాచార్య సంపత్కరణాశ్రీకృష్ణమాసబహుళత్రయము. } నందిక. ౧౮౭

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై వీంగు
మొదలగు వాటిలో పయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు
యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్వలు సెను & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్యాలయము: బెంగళూరు, కలకత్తా. నెం. 9 సెకండు డ్రైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
సంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహినితైలము

పీసా 1-3 0-12-0

తామరతైలము

కబ్బి 1-3 0-6-0

పండ్ల పొడి

కబ్బి 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

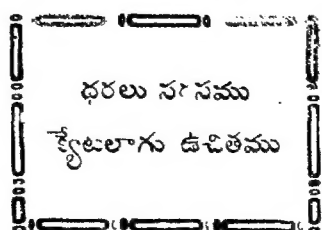
బొంబాయి - మదరాసు.

ఒంటికాశముతోటా రుపాకి నుండినది కంపెనీవారిచే
కానబడినది. (8068) మృగము. ప్రావీణము ౧౮౬౩ సం

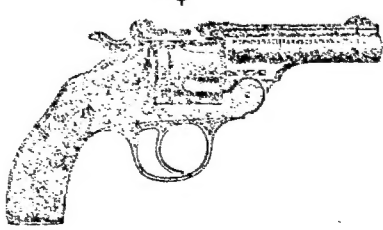

గ్రెయ్ సెంబర్.

కాశము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములతో దొరుకును.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము

పిన్న పి. కేటలా 'కెట్టెకోగ' లిమిటెడ్ కూడ దొరుకును.

యొక్క. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తత్తణి మే

ప్రాచీన కపాల ఖర్చులు కూడను ఆశేషించక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము.

తీర్చకడుడు!

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ సోమిందజీ,
ఆకంకవిగవా యామలయము, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

విచిత్రవఃగు స్వాతంత్ర్య చిత్రపటము

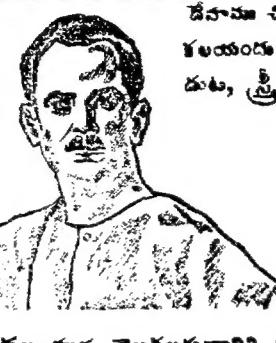
ఇందు స్వాతంత్ర్యముయొక్కయు, బానిసత్వముయొక్కయు నిజస్వరూపము అత్యద్భుత శిల్పవాచాత్మకముతో చిత్రపటము. స్వాతంత్ర్యవాదుల కిది హితవర్తికను బురికొల్పబడియే గాక మాత్రము బానిసత్వము, చిత్రలేఖ పుష్పము మిక్కిలి విశేషకరముగా నుండును.

కాపీ 7 అణాలు;

3 కాపీలు రూ 1 మాత్రమే

M. S. M. Row,
Artist & Nature cure Advocate.
Masulipatam.

వి. పి. ల. ప్రిన్టింగ్ ప్రిస్ మిస్ ప్రెస్ వారు గాన 4 అణాలు ముందుగా పంపవలెను.

విరిలైన్ ధాతువృద్ధి ఆహారము

ఇదివరలో యెరికల్లను కనిపెట్టబడిన వింతయైన ఔషధము.

చురుకుదనము, నరములకు బలమును, మెదడునకు బలమును మొదలగువానిని వృద్ధిపఱచి నుభవింపజేయును. ఈ విరిలైన్ కదా, "కాచుకేళి" అని తలవతగినది. దీనిని ఉపయోగించినవారికి దీని నిజము తెలియవచ్చును. అనేక అంశములను, పురుషులచే వాడబడి, వారికిన కుంభి స్వస్థి క్షేమ పొందబడియున్నది. 12 గ్రాములను బుడ్డి 1-కి రూ 8-0-0. ఒక నెల ఔషధము (8 బుడ్డు) రూ 9-0-0. ఏజెంటుకావలెను.

వైద్యులము:— విరిలైన్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 377, మాంట్ రోడ్, మదరాసు

మహాత్మా గాంధీగారి ఆరోగ్యసాధనము

వి మ య ము లు

- 1 ధార్యశీలిక
- 2 ఆరోగ్యమనశీలి
- 3 మనుష్యుని కీరము

- 4 వాయువు
- 5 జలము
- 6 ఆహారము

- 7 ఆహారపరిమాణము (మితి)
- 8 పానాచారములు, 9 ఉదయపు
- 10 శ్రీ పురుషుల చేరిక

కొన్ని నుల భమయిన చికిత్సలు

- 1 వాయువు చికిత్స
- 2 జలచికిత్స
- 3 మనుష్యుని యువయోగము
- 4 జ్వరము

- 5 మలబంధము, కడుపునొప్పి, కీరభేది, మూలము
- 6 అంటురోగములు - పెద్ద అమ్మవారు
- 7 కిక్కిన కొన్ని అంటురోగములు
- 8 కడుపునొప్పి, కీరభేది, కీరభేది, కీరభేది

- 9 కొన్ని ఆహారసంభవములు నీటి
- 10 అగ్నిప్రణామము ప్రయోగింపవలెను
- 11 పానాచారము
- 12 కేలుకాటు, 14 ఉపసంహారము

వెల 8 అణాలు. పోస్ట్ పేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రతి ఆశ్రమమును చదివితీరవలయును.

గిరిబ్రదర్స్ ప్రిన్టింగ్ కేసు. మద్రాసు.

KAMINIA OIL - THE IDEAL HAIR TONIC

మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచేసిన యిండియా ఔషధమును మెదడునకు చలన గలుగుటకు ముఖ్యమైన పదార్థములను భావకత్తి హెచ్చుటకును తలవెండ్రుకలకు పరిమళమును వికసితముచేయుటకును (ప్రతి స్త్రీయైన పురితనపుడును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిల్ (రిజెనెరేట్)

తలవెండ్రుకలకు మారిన పొందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తిని తలవెండ్రుకలకు కలుపు. చుండును పోగొట్టును. కిరీజములను వట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచలనమును కలిగించును. తన మెదడు గురుకులను కండ్లకు కలుగు మునిస్యమును పోగొట్టి మారిన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిల్ తలవెండ్రుకలకు అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది శ్రీలంకను పురుషులకును పెద్దమందికి మహాభాగవారము మొదలైనవి.

శీతము దీని వాడబడినదిగానుండును.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 వి. పి. చాన్స 0-6-0 అణాలు. మాద్రాసు 2-10-0 వి. పి. చాన్స 0-12-0 అణాలు. వి. పి. మజియార్ల కమిషను రూ 0-2-0 ప్రత్యేకము.

పోస్ట్ పేజీలు. ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100. 105 హమ్మన్ సీడ్, హంబాం.

"అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని"

ఇది నుండి అత్యద్భుతమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి ప్రయోగకరము ఇది చూచుకొనుటకు లాభకరము. పుట్టింపు, జన్మ, మొదలగునవి అన్నియు తెలుసుకొనుటకు తెలుసుకొని (వాడు అడిగినది) గొప్ప స్వస్థి కలుగును పొందెను. వెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారికి ఆర్థిక సహాయముగా పంపింపబడినది. వి. పి. పి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. "రాగల వానిని తెలిసికొన గొరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంపాదించు కలిగించునని నానిశ్చయము." పుస్తకములు నలయువారు ఒకరుక చిరునామాను వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2986 వీరేశ్వరం, విశాఖపట్నం, బీల్కా

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అత్యుత్తమ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి చాస్త్రాలను, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంద్రకాస్త్రము, భూతదృష్టము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకే కమా సెలు విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, దీపముతో సమాధియగుట, కీరములను తలవెండ్రుకలకు ముట్టించుట, భూమిపైన గజములపైన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు అన్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేలిక భయములను గాఢరంతి యిచ్చుచున్నాము. వీనివెల రూ 4-0-0 అ. (2113-888) వి. ఆర్. జనార్దనం వారు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా

సిద్ధమై యున్నది.

అనగల తెనుగులో వ్రాసి చిన్న అమ్మలో ముద్రించిన చాక్లెట్లను జూచి మోసపోకుము. ఇయ్యది సంపూర్ణాంగధీకరణము. వలయుచో ద్వారపడుదు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్మని ఆరోగ్యదర్శని

సంపూర్ణాంగధీకరణము లేకుండ సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును మనము నిర్వహించుటలము గావుక మహాత్ముడు తన 80 సం వత్సరముల ప్రపంచసంచారానాధకరణముగా రచించిన యీ అద్భుతగ్రంథమును బ్రతిమానపుడును జదివితీరవలయును. మహాత్ముడు బూటకపుమాటల కెప్పుడూ కాదు. కంకర, బుద్ధ, అలెగ్జాండర్, నపోలియన్ నేత్యాది మహాపురుషులు క్షుణ్ణ ప్రపంచపు కార్యక్రమమును 40 సంవత్సరముల వయస్సులో నిర్వహించి దివి నలంకరించిరి. కాని, మహాత్ముడు తన 82 వ సంవత్సరమున ప్రపంచమంతయు నచ్చేరువందునటుల జేయు విశాంత విరహిత భారతస్వరాజ్యస్థాపనాప్రయత్నములకాద నిట్టి పట్టుకల ఓపిక, మనోనీలబలము లా మహనీయుని జీవితవిధానఫలితములు గాక మరేమి? అట్టి విధానమును మనమును తెలిసికొని మనయాధాత్మిక నలుల నడచుకొన నేల తెలుపింకరాదు? ఇందు నిరావధికిన్న బోధింపబడి యున్నది. వైద్యులకర్తవ్యము. ఔషధము లగత్యములేక. శత్రుత్వముల నధ్యవేషించుట మూలముననే వ్యాధుల రావడం జేసికొనవచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దట్టించినను బహు గులభముగ జీవితజేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యువధనము. గుణరాశి కింది భావలయందీ గ్రంథము వెలవలెలు కర్పవడి యుండును. చక్కని ఆంగ్లధీకరణము. పెద్దఅమ్మ. పరిశుభ్ర మాత్రము. ప్రతి 1-కి వెల రూ. 0-12-0, వి. పి. గా. మా. 1-2-0. 12 ప్రతులు: రూ. 8-0-0.

శీత బ్రదర్స్, మచిలీపట్నము లేక, పోస్టు బాక్సు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు

నవదేశ మాననిరిత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!

ప్రతి వైద్యుని ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్దనైజల మడతచాకులు, పేనా కత్తులు, బల్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజల యిత్తడి కప్పతాళములు, ఇనుకకప్పతాళములు, మేలయిన ము గలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పతాళ ములు, నుంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయ బడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్పారమున లియూ రగుచున్నది (3081)

ధరభాగములు వంపిన ధరలు తెలుపబడును. కర్తవ్యులకు సరసమైన కమిషన్ నీయబడును.

తండ్రి చిరునామా: వి. వెంకటేశ్వర అండ్ కో., "ఇంద్రస్థి" కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. పెద్దపురం. పెద్దపురం. (గోదావరిజిల్లా)

మలయ చందనము.

గనేరియా అను పెగోగమునకు కుర్రాళ్ళు పధ్యములేదు. వీరికారితో పనిలేదు. ఎటుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మూడు విధముల పెగోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీలంక కునుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజభాగము. దీని 1-కి వెల 2-4-0

1 చందనీ (నలయచందనమున కనుపానము) కేసు 8-0-0

1922 కేంద్రం 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముస్తూలు మాటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నవి. వెల 1-కి 0-8-0, దేశము 1-0-0. ఒకటి కావలయువారు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కోరువారికి పోస్టుచార్జి అధికమగును. ప్రతియంటు నుండకగినది. కొలవీప్రతులే యున్నవి. (1251)

గంధర్వపార్శ్వనీ, రాయవరం, (గోదావరి)

వకటన

తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానములలో 1921 సం॥రం ఆగష్టు నెట్టంబరు అక్టోబరు నెలలలో రాబడిన బంగారు వైరా వస్తువులు యాదిగువ కనుకరచిన వాటిని 1921 సం॥రం నవంబరు నెల 21 తేది సోమవారం కలెం 12 గంటలు మొదలు కొని తిరుపతిలో దేవస్థానం ఖజానా ఆఫీసువద్ద ఆదిగమన్న తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యె వరకు ప్రతిదినము అదేమేరకు ప్రారంభించి యేలం చేయబడును.

యేలములో సవాలుచేయ కోరువారు దేవ స్థానం కచ్చేలో యేలమునకు ముందుగా నఫరు 1 కి (రు 100) నూగు రూపాయలు ధరావత్తు కట్టి యేలములో సవాలుచేయుటకు అర్హతను పొంద వలసివది. యేలం ఖాయంవరచిన విషయమును గురించి శ్రీ విచారణకర్తలవారి మంజూరు పుత్త్యు సాదరమున తేదిలాగాయతు 30 దినములు లోపల యేలం మొత్తం చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకొన వలెను.

అట్లావాయిదా కాలములో పైకం చెల్లించి లాట్లను తీసికొని పోనియెడల వాయిదా మీరిన తేది లాగాయతు మరల ఒక నెలవరకు లాట్లు అమావత్తుగా పుచ్చడమవును. అట్టి రోజులకు దినం 1 కి లాటు 1 కి రు 2-0-0 రెండు రూపాయలు వంతున జరిమానా చెల్లించి లాట్లను తీసి కొనవలె నున్నందుకున్న తప్పింయెడల నదరు లాట్లు మరల యేలం చేయించి అందుచే దేవస్థాన మునకు కలిగె నకల నష్టమును పార్తివద్దనుండి కనుప్రకారం వసూలు చేయబడును.

సవాలు మొత్తము	
మూల వివరము.	తుల్యము.
(1) బంగారు దఫా 1-కి తులం 30 వంతున	1885
(2) బంగారు నాణ్యములు లాటు గా రకములు	15
(3) వెండి దఫా 1-కి 1 00 గులము లంతున	9650
(4) వెండి నాణ్యములు లాటు గా రకములు	1
(5) హరికళ్యాపాపాలు	1871 0
(6) తేగడరూపాయలు	8426
(7) తేగడవైసాలు లాటు గా రూపాయలు	417
(8) తాంబూలము లాటు గా కేర్లు	1800
(9) రాగి వగై రా పాత్రలు కేర్లు 8-6	507
(10) కర్పూరం వగై రా చిత్తర జిరికాపాపాలు	

తిరుమల తిరుపతి వైరా (Sd) C. Doraswamiah,
దేవస్థానము ఆఫీసు
తిరుపతి 8- 11-21. దివాన్ పేమ్మయ్య.

నైరోబీముండియరు కాంగ్రెసు వారి లేఖ

ఆంధ్రానువాదాని బాధించుట

ఈ నెల 14 వ తేదీని యాల్ఫ్రెడు నైరోబీ కాంగ్రెసు కా గ్యరర్స్ ఆసోసియేటెడు ప్రెసువారికి పంపెను. కొరతమువారు పంపించిన కనియానాని భారతీయసంబంధమును గూర్చిన నిజది కమును నైరోబీయిండియా సంఘమువారు చర్చించుచు. బ్రిటిషు భాషాసవ్యమును బట్టి వాగరకత అనగా అర్జున శ్రీ సామ్రాజ్య రక్షించుకొనకల సేర్పును కలిగి యితరులలో కలహించుకుంటు యని వారు నిశ్చయించిరి. నియోజన స్వాతంత్ర్యమును 18 ఏ ద్దం దాటిన శ్రీలకును పురమలకును గూడ ఆ గ్లభాష వారికి వచ్చియున్నను రాకున్నను వారి ఆస్తి ఆదాయములలో సంబం ధము లేకుండ యియ్యవలెను. 1919 వ భాగవనభా తిర్మాకము నకనరించి నియోజన స్వాతంత్ర్యము నకనరించి నియోజనస్వా తంత్ర్యము నకనరించుచున్న పాశ్చాత్యుల నియోజన స్వాతంత్ర్యమును కద్దుపగనవలెను. ఆ తిర్మాకము నకనరించి అక్షా భా సకాన్యమును దమ్మిడి విలవచేయుచువారు నరు పాశ్చాత్యులు చూడ నీస్వాతంత్ర్యమును కలిగి యున్నారు. 12 ప్రత్యేకనియో జకవర్గము లుండవలెను. ప్రత్యేకసంఘములకు ప్రత్యేక స్థాన ముల సేర్పును గూడదు. హిందూత వివక్షతలేకుండ అక్షాతను బట్టి స్థానములను బడయుట కంకరించి హక్కుండవలెను. ఈ సమస్య పూర్తి గా పరిష్కరింపబడువరకును భారతీయులు భాగవనభాలో తాత్కాలిక ప్రాతినిధ్యము నంగీకరింపరాదు. భార్యనిర్వాహకసంఘమున అంశలనుబట్టి ప్రాతినిధ్య మియ్యక లెను. భాగవనభాలోని యుద్ధ్యోగులుగాని సభ్యులలో పాశ్చా త్యులకల భారతీయులును కొందరిని నిర్వాహించుటకూ వారిలో నుండి గవర్నరు నియమించుటకూ జరుగవలెను. దేశమునకు వచ్చుటనుగూర్చి యిప్పుటి నిబంధనలే అనుసరింపవలెను. భార తీయులకు ప్రత్యేకస్థలముల సేర్పువగూడదు. మెట్టి ప్రదేశము లను పాశ్చాత్యులకు ప్రత్యేకంపగూడదు. భూమివైరి సర్వజను లకు సమాన హక్కుండవలెను. అని వారు నిర్ణయించిరి. ఈవిష యమున కెనియా భాతీయుల కర్తవ్యమును గూర్చి గాంధీయ హక్కుతో నాలాదించుటకు ఆంధ్రానుగారు యీ భాగ మునకోరి యీ రాక లో బాం బాయి కి వెళ్లి దలచిరి. గా ని యి చె దా ప్రయత్నమును మాని వారు యుగాండాకు వెళ్లిరి. దారిలో ఆంధ్రానుగారు నిద్రపోవు చుండగా నొక పాశ్చాత్యు దగ్ధరాత్రివేళ వారి గడ్డమును పట్టు కొని లాగి నిర్వాహక మొనరించి అనమానపరచెను. ఇప్పుడు ఆం ధ్రానుగారు కెంపలాలో దాక్టరు కుమ్మగారి వైద్యశాలలో నున్నాని తెలియుచున్నది. ప్రజ్ఞాము పాశ్చాత్యులు భారతీ యులపట్ల చాల దుర్వాచామును కలిగియున్నారు. గాన 6 సం వత్సరములవరకు నొక తాత్కాలికవిధానమును దొంగనము వా రేర్పరచిన భారతీయు లీలోగా పరీక్షయందు తమ అక్షాతను ప్రకటించ గలుగదురు. పాశ్చాత్యుల దుర్వాచాము నప్పటికి శాంతించును అని ఆంధ్రానుగా రభిప్రాయపడిరి గాని అందుల కచటిభారతీయులంగీకరించ రనుట నిశ్చయము. వారు తాత్కా లికముల నొల్లరు. అంతయునుండుటయో ఏమియు లేకుండుట యో లేలవలెను. విచారణసంఘము వలన ఆలస్యమునకు భాగం ముగాన నది అనవసరమని భారతీయుల భావము.

అమృతము

5000 రూ] [తక్కువలేదు

డబ్బిల్ డిమిప్రింటింగ్ మిషను

చక్కగా పనిచేయుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాఫీసు,

చెన్నపురి.

మహాత్ముని మహిమ

ఇది నులభి శైలిని వచనరూపముగ మూలముగ ననేక విషయములతో రచింపబడినది. ప్రతివాడును చదువవలసింది. ఇందు మహాత్ము జన్మవివరము గూడ బొందుపరుపబడి యున్నది దీని వెల రు. 0-6-0 మాత్రము. 12 ప్రతు లొక్క సారి గొనినయెడల రు. 5. పోస్టేజీ నిందులో కలసియున్నది.

క్రింద విలాసమునకు వ్రాయుడు.

(887) ఇవటూరి వినాయకశర్మ, కాకినాడ.

నిర్దుష్టముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ బొమ్మగము.

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీస్ వారసును.

తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని

కాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజర్, ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీస్,

19, హార్బిన్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

బయోమీనము

వైద్యవిద్య

ఆయుర్వేదశాస్త్రములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవశి,

27, చీవాటాడు, మదరాసు.

యోగ్యతా పత్రము

యోగ్యతా పత్రములు 2942

(4) తేను 5 సంవత్సరములకుండి విడుదలి యు వ్యాధితో బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణమునూడ నిశ్చయించుకొనితిని. కాకిపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వారిచే నెప్పెల్ ఆస్పత్రువారి అను దివ్యావధము ను సేవించుటచేతనే నేను ఇప్పుడు సుదరు వ్యాధితో పోఖ్య ముగా నున్నాను.

తెలంగాణ } ఆర్. ఎన్. చెట్టి
4-3-20

బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదరత్న, పండిత. N. V. శ్రీరామాచార్యులు, Ph. D. Sc.

గారిచే శాస్త్రోక్తముగ తయారుచేయబడి వ్రానిదాముర్వేద పండిత సమ్యక్మునను, వస్తుప్రవర్తనస్థానమునను, శ్లాఘాపూర్వకముగ మొదటితరగతిలో యోగ్యతాపత్రము పొందిన

సిద్ధ కల్ప మ క ర ధ్వ జ ము

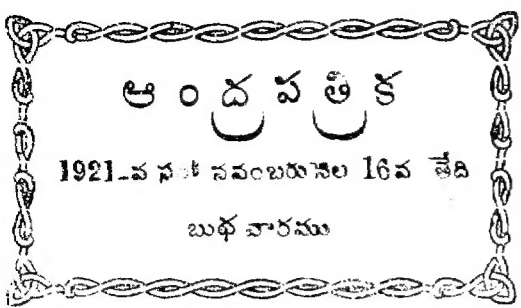
శ్రద్ధావంతులగు ఆశ్వుజనకముగ కనిపెట్టి తయారుచేయబడినది. నవీనములైనవిగాని, పురాతనములైనవిగాని, సర్వవిధములైన వ్యాధులకు నుపయోగింపదగినది. ప్రాచీన ఋష్యులచే చెప్పబడిన ఆయుర్వేదమునకు ఈ బొమ్మధము ఆయుర్వేదశాస్త్రములచే చక్కని పరిశీలించబడి మెప్పువదలినది. ఆ వ్యాధ్యులచే సామ్యోహులగు సకలజనసామ్యులకు జీవనావధ మని చెప్పటకు నేలాటి యోగ్యతాపత్రము నుండదు. ఈ బొమ్మధమువలన సంపూర్ణముగ నిర్దియన వ్యాధులనివరము:— నరములకు సత్తువలేకపోవుట, పొడ మొదలగు చర్మవ్యాధులు, తాపవాము లేకుండుట, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, అకలియందగించుట, పొందుకోగము, వాపు, కీళ్లపట్ట, కీళ్లనొప్పులు, పక్షివాము, అతిమాత్రము మొదలగు మూత్ర వ్యాధులు, మూలవ్యాధి, కాసక్యాము అప్పుపత్తియు లోనగు అతీర్ణవ్యాధులను, ప్రమేహము (అంటువ్యాధులును) కొరకు మొరలగు దుష్ప్రక్రియలను అన్నివిధము లైన చర్మ వ్యాధులను, శ్రీలకు కలుగు న్యూనాధిక ఋతుగర్భ ప్రావములను, ఋతు లయను కలుగు మూలలను పోగొట్టుట. ఇంతేకాదు:— సకలవిధవ్యాధులకు పోగొట్టి దేహమునకు లేజ న్మును, బలము నిచ్చి ఆరోగ్యమును కలుగ జేయుగలిగిన బొమ్మధములలో నిది సుందరిని. బాల్యమున దుర్బల్యముచే లభ్యతకు శుక్లవృత్తము మొదలగు గాఢ పురుషత్వమునకు లోపము లేను కలుగజేయు వ్యాధులను తుదముట్టి పోగొట్టుచుండు ఇది యొక్కటియే యని నొక్కి చెప్పదగి యున్నది. దేహమున చెరునియు పోగొట్టి, శుద్ధమైవరక్తమును కలుగజేసి శరీర దార్ధ్యమును, ఆయర్చిని ఇచ్చుట్టి ఈయోగ్యతాపత్రము దివ్యావధము. ఇది మకరధ్వజముగమున చేర్చబడుచున్నపుడు గాక నింకను విలువగల ముగ్ధములు, స్వర్ణము, లోహము లును, అనేకమాలికావిశేషములును చేర్చ చేయబడినది. ఈ బొమ్మధమును, కాల దేశ దేహాతిత్వాధీనములను ననుసరించక, పథ్యనియము లేక శ్రీపురుషు లేవలెనను రహాయనము (Tonic) క నుపయోగించవలెను. చుండును పుష్కరము ప్రకారమును, పథ్యము వివరములును చుండుమొదల ప్రత్యేకముగ పంపబడును. ఒకమాసములోనే సంపూర్ణ నిలుమును కలుగ జేయు, (6) అరుణమూత్రము కల యొకబుడ్డి వెల రు. 1-0-0 లు మాత్రమే. తిపాలాఖ్యలు ప్రత్యేకము.

విలాసము:— మదరాసు ఆయుర్వేద బొమ్మధశాల, పాలాపెటె నెం 151, మదరాసు.

The Madras Ayurvedic Pharmacy,

Post Box No. 11, Madras.

Telegraphic Address:—KALPAM, MADRAS.

మదరాసు శాసనసభ:

సహాయ నిరాకరణోద్యమము

మదరాసు శాసనసభలో నడిగిన ప్రశ్నల గొన్నింటిలో సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు సంబంధించిన ప్రశ్నలుగలవు. ఆ ప్రశ్నల స్వభావమునుబట్టి, శాసనసభ ప్రజల కౌతల ప్రాతినిధ్యము పెహించునన్నదో కనుగొనవచ్చును. బహుశా సాహెబుగారు ప్రశ్ననడుగుచు, కొన్ని మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలులలోను లోకలు బోర్డులలోను తీవ్రసహాయ నిరాకరణవాదులు సభ్యులుగ జేరి స్థానిక స్వపరిపాలనను అణచిదలచుట జేయు నెత్తించుచున్నారాయని తెలుపగోరిరి. అందుకు మంత్రి జవాబుచెప్పుచు సహాయ నిరాకరణవాదులు కొన్ని మ్యూనిసిపలు సంఘములలోను లోకలుబోర్డులలోను సభ్యులుగ జేరినటుల మాత్రము చెలిపిరి. ఇట్టి నిరాకరణవాదులు మ్యూనిసిపలు సంఘములలోను లోకలుబోర్డులలోను సభ్యులుగ జేరినందున, చేరినవారు వానియందునుటకు వీలులేకుండవు, 1920 సంవత్సరపు మ్యూనిసిపలు చట్టమును సవరింప గూడదాయని, బహుశా సాహెబుగారు ప్రశ్నించగ, వీరు సూచించిన విధమున చర్య దీసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులుగా లేదని మంత్రి జవాబుచెప్పెను. ఇట్టి ప్రశ్నలవలన ఖ్యాతీ సంపాదించ నెంచెడివారికి, ప్రభుత్వమువారు తగిన సమాధానము నిచ్చినందులకు సంతసింపవలసియున్నది. దేశమునకు సర్వరముగ స్వరాజ్యము సిద్ధించుటకు కలు కష్టములను లోనై, నిడుత్యాగబుద్ధితో నిరాకరణవలంబులు కప్పి నెల్లుచున్నారు. వారి మార్గము చుచింపక బోయిన, శాసనసభ్యులు వేరువిధమున స్వరాజ్యమును సంపాదించవచ్చును. అనవసర నిష్పాదముల నింకను వారిపై విధింపుచుని ప్రభుత్వమును కోరుట, దేశ నిరాకరణమునకు గాని స్వగౌరవమునకుగాని, తోడ్పడజాలదు. వీరులోనూడెట్టి ప్రయత్నము జనుచున్నటుల చెలిపియుంటిను. స్థానిక సంఘములలోనూడ తమకు ప్రవేశము లేకపోయినను, నిరాకరణవాదులు గింక దీసికొనదు. వెలులనుండియే ప్రజల స్వోక్తిని ముచ్చటపెడుదు.

స్థానిక స్వపరిపాలన సంబంధములను సామూహికము, వారికిహీనముగ నున్నది. ఇది స్థానికమును, స్వపరిపాలనమును గూడ గాఢమునది. ఇటీవలనే కొందరు స్థానిక సంఘములలో సభ్యులుగ జేరి ప్రజలకు కొనసాగింప ప్రయత్నించుచున్నారు. స్థానిక సంఘములు పూర్వమున కన్న నిపుడు తమ నిజహుళమును ఎక్కువగ గనుబడుచున్నవి. ఈవిషయముల గుంకు శాధికార ప్రయోగకు వెగటుగ దోచవచ్చును. అందుచే వాని నడచివేయ బ్రయత్నించవచ్చును. స్వపరిపాలనము దేశమునకు సిద్ధింపనిది, స్థానిక స్వపరిపాలనమును ప్రత్యేకముగ నభివృద్ధిజేసింప వీలుండదని, ఆంగ్ల ప్రముఖులు కొందరింతకుమున్ను చెలిపియుండిరి. అందుచే స్వరాజ్యసిద్ధిలో బాటు స్థానిక స్వపరిపాలనము గూడ చక్కబడునని ప్రజలు భావించి, తాత్కాలికపు యిబ్బందులను సరకుజేయరని

ఎంచవచ్చును. మరియొక ప్రశ్నను గమనింపవచ్చును. తిరుచనాపల్లికి గవర్నరుగారి రాకను బహిష్కరింపవలెనని జేసినసభకు రిజిస్ట్రేషను డిపార్టుమెంటులో వెళ్లవలసి దీసికొనుచున్న గుమాస్తా యొక్క అధ్యక్షత వహించెనాయని మహమ్మద్ అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబుగారు రుదుగగ, ప్రభుత్వమునా రావిషయమై విచారించుచున్నారని జవాబుచెప్పిరి. ప్రభుత్వమునా రటుల ప్రవర్తింపజేయుకారవేతనోద్యోగికి, వెళ్లవలసి నిలుపుదల జేయవచ్చుననియు, విలేజ్ కరణములు, మునసబులు సహాయ నిరాకరణ సభలను హాజరయి తోడ్పడునెడల వారిని కొలుపునండి దీసివేయవచ్చుననియు, సర్కారు ఉద్యోగులు ప్రభుత్వ ప్రకటనయందు ప్రచురించిన రీతిని ప్రవర్తించుచో వారిని దీసివేయవచ్చుననియు, బలికిరి. ప్రభుత్వ ప్రకటనయందు దీవిషయమునుగూర్చి స్పష్టముగ వెల్లడించెడియుండగ, ఆరుభాగములు గల ప్రశ్న సమగుట కట్టి యవసరము గలిగెనో తెలియదు.

యస్. సోమసుందరం పిల్లగారు మరయొక ప్రశ్ననడిగిరి. గాంధీకి కొన్ని మ్యూనిసిపలు సంఘముల సభ్యులు విజ్ఞాపనలను సమర్పించినమాట నిజమేనాయని యడుగగ, నిజమేనని మంత్రిబలికెను. అట్టి మ్యూనిసిపలు సంఘముల వద్దనుండి సమాధానము గైకొనెదరాయని ప్రశ్నించగ, అటుల గావించము అని మంత్రిగారు తగిన ప్రత్యుత్తరము జెప్పిరి. ఇట్టివిషయములలో ప్రభుత్వమువారు తగిన యోచన ముందే జేసి యుందురు. సోమసుందరంపిల్లగారు వారినొకను నెక్కడుగ ప్రేరేపించనవసరము లేదని చెలిసికొనుట మేలు. మరియొక ప్రశ్నను సోమసుందరంపిల్ల గారు రడిగిరి. జనసామ్యమును తప్పుమార్గమున ద్రోకించెడి సహాయ నిరాకరణ వాదుల యుపన్యాసముల నాపివైచుటకు ప్రభుత్వమువారు తమైన చర్యదీసికొనెదరాయని పిల్లగారు గుట విచిత్రముగ దోచకమానదు. వార్తాపత్రికలను తెరచినచో 144 సెక్షను ఎంతటివిగ ప్రయోగించ బడుచున్నదో, వాగ్దాన మెంతవరకు జరుగుచున్నదో స్పష్టముగ విచరింపగలదు. అట్టితరీ, ఇంకను పిల్లగారికి గావలసినచర్య తెల్పి యో బోధపడకున్నవి. ప్రస్తుత నిర్బంధకాశిన్యము వారికేమాత్రము సరిపోవు లేదు గాబోలు? ప్రభుత్వకర్తలని తాము వెనుకటి ప్రకటనలందు సూచించితిమనియు, అందోళన కారకులపై నుపయోగించుటకు మేజిస్ట్రేటులు కధికారము కలదనియు, ప్రభుత్వమువారు వీరికి జవాబిచ్చిరి. దురుశ్చేతి శేషగిరిరావు పంతులుగారి ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, సహాయ నిరాకరణవలంబు యువదేశముల మూలమున గుంటూరుజిల్లాలో రయితులు కొందరు అంపి నిబంధనలను భంగపరచిరిని, ప్రభుత్వమువారు చెలిపిరి. ఇందుకుబట్టి కల్నాడు రయితులకు నిజముగా ఇబ్బందులులేవని ప్రభుత్వమువారు తెలిచినచో, వారు మిగుల పొరబడిరిని చెప్పవచ్చును.

కల్నాడు ప్రజలు తమకుగల యిబ్బందులను పలుమారు వెల్లడించిరి. శాసనసభ్యులు వారిని ప్రభుత్వమువారిదృష్టికి తెచ్చినటులగాని, తీర్మానములను ప్రవేశ పెట్టినటులగాని కానరాదు. ప్రజలకు గలిగెడి నిర్బంధములను సడలింపజేసి, ప్రజలకు సరవేరుటకు అనుకూలమార్గమును సూచించుటకు మారుగ, శాసనసభ్యులు ప్రజల నిర్బంధములధికమగు వటుల ప్రభుత్వమువారిని ప్రేరేపించజూచుట నూతన సంస్కరణముల ప్రభావమని దోచుచున్నది. వెనుకటి శాసనసభలలో, లాభమున్నను లేకున్నను ప్రజల

హక్కులను కాపాడుటకు వట్టుదలతో కొంత వాగ్వివాదముయినను జరిగెడిది. ఇప్పుడన్ననో ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకు పూర్వము జూపెడి వట్టుదలయైనను గానింపదు. వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తింప నెంచెడివారి కనుకూల వాతావరణముగలదు. ద్వంద్వకర్తయొక్క ఫలితములు స్పష్టముగ వెల్లడియైనవి. రాజకీయ నిర్బంధితుల ఎడజూపెడి కాశిన్యమునుగూర్చి సి. వి. వేంకటరమణ అయ్యంగారు అడిగిన ప్రశ్నను పరికింపవచ్చును. దేశభక్త కత్తిక శేనులో శిక్షింపబడిన వి. వి. యస్. అయ్యంగారిని సెంట్రలు స్టేషనుకు బహిరంగముగ సంకల్పను చేతులకు తగిలించి కొనిపోయినటుల మద్రాసు రివ్యూ కమిషన్ లో ప్రచురింపబడిన వ్యాసమునుబాదితరాయనియు, అది వాస్తవమేనాయనియు నడుగగ, తా మావ్యాసము బాదితిమనియు, ప్రభుత్వము వారికి విషయమై సమాచారము చెలియదనియు అందునుగూర్చి విచారించెదమనియు బహుశాజెప్పిరి. విద్యాధికులు నిర్బంధితులయిన మాత్రమున వారి నీరీతిన ఆపమానపఱచుట, హిందూదేశమున మాత్రము సాధ్యమగుచున్నది. రాజకీయ నేరస్తులకును, తదితర నేరస్తులకును వర్తింపజే నియమములలో నెట్టి భేదములేదని ప్రభుత్వమువారు జెప్పిరి. ఇటీవల వెలువడిన జయిలు కమిటీ రిపోర్టునందును ఎట్టి విభేద ముండగూడదని, కమిటీవారు చెలిపిరి.

దేశ స్వాతంత్ర్యము కొరకు త్యాగముజేసెడివారు, తాత్కాలిక పరిస్థితుల ననుసరించి నిర్బంధములకు లోనుగావలసి వచ్చినను వారిని సామాన్య నేరస్థులతో బాటు జూచుట, ఎంత యసభ్యమో గనుగొనవచ్చును. రాజకీయ నేరస్థులయొక నెలుల బ్రవర్తింపవలయునను విషయము, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యోచనలో నున్నదనియు అందుచే తామివిషయమై నెట్టిచర్యకు బూనమనియు, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు జవాబుచెప్పుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యోచన ముగియులోకల, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు కారాగృహ కాశిన్యమును తగ్గించుటకు తాత్కాలికపు ఏర్పాటుల చేయుట కేయ యభ్యంతరముండునో తెలియదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారియనను జయిలు కమిటీవారి సూచనల సత్కరిమించి బనిచేసెదరా? ఇట్టి ముఖ్యవిషయమై ప్రభుత్వమువారుపేక్షవహించుట, అసమంజసమని తోచకమానదు. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ నేరస్థులను ఆంగ్ల దేశమునందువలె మొదటితరగతి వారిపోల్కి జూచుచుండినమాట నిజమేనాయని యడుగగ, అవిషయమై తమకు తెలియదని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పిరి. ఇందుకుమాగ, తామావిషయమై విచారించి, అక్కడియేర్పాటులను మద్రాసు కారాగృహములలోనూడ ప్రవేశ పెట్టెదమను శిక్షా వ్యాయముగ నుంచెడిది. రాజకీయశిక్షితులు తమపాలబడిన శిక్షలను యోరిమితో భరించుచున్నారు. దేశ విమోచనమును యోచించి, వారికష్టములను పాటించుటలేదు. కాని, సోదర మానవునియెడ జూపవలసిన మానవధర్మము నయినను, రాజకీయ ప్రత్యర్థులయెడ జూపవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై గలదు. కారాగృహములలో జరిగెడి బాధలకు అసమ్మతి గనుబడుటకు ఖయిదీలుకొందరు ఆహారము గైకొనక మానివైచినమాట నిజమేనాయని అనుబంధ ప్రశ్న యొకటియడుగగ, దానినడుగుటకు వీలులేదని అధ్యక్షులు లుత్తువిచ్చిరి. ఇట్టి స్థితిలో, స్వరాజ్యసిద్ధి త్వరలో గలుగవలసిన యావశ్యకత గూర్చి ప్రజలకు బోధించుటకు

కానన సభల కార్యక్రమమే చాలియుండును. నిరాకరణవాదుల యువదేశములతో సంతక బని యుండదు.

జిల్లామునసబులు : బ్రాహ్మణేతరుల నియామకము

ఏకల్ సెలలో జరిగిన కాననసభలో, ఓ. తనికాచలం, చెట్టిగారు జిల్లామునసబుల నియామకముగూర్చి ప్రతిపాదించిన తీర్మానము విషయమై మద్రాసు ప్రెజిడెంట్ న్యాయాధికతుల యభిప్రాయము గోరబడెను. జిల్లామునసబుల నియామకకర్తలలో నేమైన, మార్పుండుట యవసరమాయనియు ఇప్పుడు సిర్క్యులంబడిన 32 సంవత్సరముల వయః పరిమితిని 35 వరకు మార్చి నవసరము గలదా యనియు, బ్రాహ్మణేతర జిల్లామునసబుల సంఖ్యను విస్తరింపజేయుటకు ఎట్టి చర్యల నవలంబించుటకు వీలగుననియు, యడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రెజిడెంట్ న్యాయాధికతు లిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము ప్రచురింపబడెను. జస్టిసు కృష్ణగారు దక్క దిగిలిన న్యాయాధికతు లెల్లరు నేకాభిప్రాయము చెలిపిరి. 1917 సంవత్సరమున వయఃపరిమితి 35 నుండి 32 వరకు తగ్గించబడెననియు, దాని నిపుడు మార్చి నగత్యములేదనియు, న్యాయాధికతులు సూచించిరి. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర ప్రశ్నల గూర్చి చర్చించుచు, ఉద్యోగ పాఠ్యమునకు భంగములేకుండ అన్ని వర్గములనుండియు నియామకములు జేయబడు చుండెననియు, అర్హతగలవారికి ఉద్యోగము లభింపకుండజేయుట సంభవించదనియు, రిజిస్టరయిన దరఖాస్తుదారులలో బ్రాహ్మణేతరుల పల్ల ఎక్కు డభిమానము జూపుచునే యున్నారనియు, వెనుకబడిన సంఘములకు జెందినవారి ఎడ ప్రత్యేకాభిమానమును చూపుచున్నారనియు, రిజిస్టరు అయినవారి సంఖ్యతో సెలెక్షన్ లిస్టులో తేరినవారి సంఖ్యను పోల్చిజూచిన బ్రాహ్మణులపై ప్రత్యేకాభిమానము జూపినటుల గానరాదనియు 1921 సంవత్సరమున 100 కి 13 గురు బ్రాహ్మణులును, 100 కి 27 వంతున బ్రాహ్మణేతరులును ఎన్నుకొనబడిరనియు, ప్రస్తుత నియామక కర్తలేని మార్చవలసిన యగత్యము లేమిగల గనుపించలేదనియు, తమయొద్దనుండి ఈ నియమాధికారమును తొలగించ నెంచుచో తామీ బాధ్యతను పూర్తిగ వదలివై చెడమనియు ఇతరులకు సలహానిచ్చుటకు గాని, ఉద్యోగ నియామకమున రాజకీయ, వర్ణ ప్రశ్నలచే ప్రేరేపితులగు వారితో కలసి బాధ్యత వహించుటకుగాని తమ కష్టములేదనియు, న్యాయాధికతులు ప్రభుత్వమువారికి చెలియబడిరి. జస్టిసు కృష్ణగారు ప్రత్యేకాభిప్రాయమును తెలుపుచు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సంఖ్యా తారతమ్యమును తగ్గించుటకు తగిన ఏర్పాటు గావించవచ్చుననియు, వయః పరిమితిని 35 సంవత్సరములకు హెచ్చింపవచ్చుననియు, వయఃపరిమితి తగ్గుట బ్రాహ్మణేతరులకు నష్టమనియు వెనుకబడినజాతులకు ప్రత్యేకసౌకర్యముల నెవగుచు 100 కి 50 వంతున ఉద్యోగములను బ్రాహ్మణేతరుల కీయవచ్చుననియు, ప్రెజిడెంట్ నుండి ఉద్యోగ నియామకాధికారమును తొలగించవలెనని న్యాయాధికతులు చెప్పి నక్కరలేదనియు, న్యాయశాఖయందు బ్రాహ్మణుల సంఖ్యను తగ్గించి బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్యను విస్తరింపజేయుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారు తలచుచో, తామందుకు ప్రభుత్వమువారికి సాధ్యమగునంత వరకు తోడ్పడుట భావ్యమనియు, సూచించిరి.

తారతమ్యము
మహమ్మద్ సదుల్లా బాదుషా సాహేబుగారడిగిన ప్రశ్న కుత్తరముగ, సారా అంగముల విక్రయ ఫలితమును ప్రభుత్వమువారు సూచించుటలో 1920-21 సంవత్సరమునందు 86,40,38 రూపాయిల మొత్తము వచ్చియుండగ, 1921-22 వత్సరమునకు 73,37,68 రూపాయిలు వచ్చెనని సూచించిరి. కల్లంగముల విక్రయఫలితముగ 1920-21 సంవత్సరమున 50,42,463 రూపాయిలు వచ్చియుండగ 1921-22 సంవత్సరమునకు 82,90,509 రూపాయిలు వచ్చియుండెను. 1921-22 సంవత్సరపుసంఖ్య లింకను తాత్కాలికమయినను తగ్గుదల స్పష్టముగ కనుపించుచున్నది. కల్లయిజారాలలో నెల్లూరుమండలపు మొత్తము 167667 రూపాయిలనుండి 228 రూపాయిలకు తగ్గిపోయెను. నెల్లూరుమండలమే యీవిషయమున రాజధానియందెల్ల అగ్రస్థము నాక్రమించుచున్నది. మొత్తముమీద రాజధాని యందన్ని మండలములలోను తగ్గుదల గనపించుచునే యున్నది. ఆంధ్రదేశము విశేషాత్సాహము జూపుచున్నది. 1921-22 సంవత్సరమునకు మత్తు పదార్థములరాబడిని మదింపుచైచుటలో 5,16,94,380 రూపాయిలు మదింపువేయబడెను. ఈ మొత్తము 1920-21 సంవత్సరపు మొత్తమునకన్న గూడ హెచ్చుగనున్నది. ఈయంకెలజూచి బెడరక, మద్రాసు రాష్ట్రము, శరీర, మనః పారిశుధ్యమును ప్రధానముగ భావించి, మత్తుపదార్థముల జోలికి బోకుండుచో, భావిసంతతి వారికి గూడ మహిళాపకారము జేయగలుగును.

అద్భుత సారాంశము

గాంధీమహాత్ముడు యంగు యిండియా ప్రెస్ లో నిల్లు వ్రాయుచున్నాడు :—
భారతదేశములో నేటి యొకభాగములో కాననాధిక్రమణము కొలదివారములలో పూర్తిగ సాగితిరును. ఇదివరలో పాక్షికముగను వ్యక్తులు కొందఱు కాననాధిక్రమణము గావించిరి. సంపూర్ణముగ కాననముల ధిక్కరించుట యనగా దౌర్జన్యము లేకుండ తిరుబడట. సరియైన కానన ధిక్కారముకు ప్రభుత్వాధికారమును లక్ష్యము చేయదు. అయిన ధర్మ విరుద్ధమగు కాననముల నన్నింటిని త్రోసి నేయుచుండును. ఆయన పన్నుల చెల్లింపకపోవచ్చును. నిత్యకృత్యములో ప్రభుత్వాధికారమున్నదనియు గుర్తింపక పోవచ్చును. న్యాయము ప్రకారము వెళ్లగూడని వైరులవద్దకు వెళ్లి మాటాడెద ననవచ్చును. మద్య పానద్రవ్యములతోనే విధమైన కట్టుబాట్లకు విప్పకొనక ఆయన కిచ్చిన ప్రదేశములో నిషేధప్రచారమును సాగింపవచ్చును. ఇవి యన్నియు చేయుటలో ఆయన పశుబలము నుపయోగించెడు. ఇతరు లుపయోగించినను బదులు నేయదు. ఆయన కాగారకము మున్నగుబలము నేడి యుపయోగించినను సిద్ధముగ కొడుకునే యుండును. ఆయన అనుభవించుచున్నట్లు స్వాతంత్ర్యము అసహనభావముగా నున్నట్లు తలచి యందుల కియ్యకొనును. పౌరులు ప్రభుత్వ న్యాయకానముల కెంతెక్కుము లొంగియుండునో అంతెక్కుము స్వాతంత్ర్యమునే ప్రభుత్వమువారి సొంతమునని ఆయన తనలో తాను విశ్చించుకొనును. ఆత్మ స్వాతంత్ర్యమునకే ప్రభుత్వ న్యాయములకు కట్టుబడి యుండవలయును. అన్యాయముగ నుండు ప్రభుత్వమునకు కట్టుబడియుండి స్వతంత్రమునకే పోరాడుట చాల నీతిబాహ్యమైనది. ప్రభుత్వము యొక్క అన్యాయమును చెలిసిన పౌరుడు అందులకు సమ్మతించి యుండుటతో తృప్తిపొందడు. ఆయన నీతివిరుద్ధమగు పనిని చేయుకండగనే ప్రభుత్వమువారిని ఆరెఱుఱెయుమని నిర్బంధించుటను జూచి, యితరులు వ్యతిరేకభావములవారు ఆయనను సంఘటావ్యాధిగ జూతురు. దీనినిబట్టి చూడ కాననాధిక్రమణము జేయుట దుష్ప్రభుత్వమును సాగకుండజేయుటకు నైయున్నది. దీని వలన మనస్తాపము కలగియుండుచున్నది. సంస్కరణముయొక్క

చరిత్రయంతయు నిదియేగదా? సంస్కర్తలు దురభ్యాసమని చెప్పి నిషేధించిన విషయములలో మంచి విషయములను త్రోసిపుచ్చుతదా?
ఇంతవరకునున్న ప్రభుత్వమును కొందఱు గలసి తిరస్కరించునపుడు వారు తమ ప్రభుత్వమును తాము స్థాపించుటయొందించినవారగుదురు. ప్రభుత్వమువారు వద్దన్నచో తద్విరుద్ధముగ పోలేకపోవుట చేతనే ప్రయత్న మాలే మనవలయును. ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును ప్రభుత్వమువారు గుర్తింపకున్నచో వారు చేయగలిగినది వ్యక్తులయొండి వెరసాలలో నుండుటయే తేక తుపాకి దెబ్బకు గరియుండుటయే మాత్రమే. ఇట్లే వట్టి జాతికాళా తి వేలనుండి భారతీయులు 1914 వ సంవత్సరములో బ్రాహ్మణులు సహజము వాటిపోగూడ దని న్యాయ సూత్ర మున్నను బ్రాహ్మణులు ప్రభుత్వము వారికి నుండు వ్యవధిలో చెలియజేసి సహజము దాటి ప్రభుత్వమువారు అత్యంత చేయుటలు అలసంత పట్టిరి. వారు దౌర్జన్యమునకు గడంగకయు లొంగకయు నుండుటవలన ప్రభుత్వమువారే వారికి లొంగిరి. కాన కాననాధిక్రమణము చేయువారు చాలమంది కూడిన నది యొక నైస్య మగును. వారికిని సిపాయిలకున్న భీతి యుండును. వీరికి సిపాయిలకు వలె ఆదేశము లేకపోవుటచే మరింత కఠినముగ నుండును. ఈ నైస్యమునకు కోపావేశములు గాని ప్రత్యేకకారణముగిని లేకపోవుటచే సిపాయిలు కొద్దిమందియే చాలా ను. భక్త్యసంగ్రహములో నభక్త్యమును జయించుటకు ఒక్క సరియైన కాననాధిక్రమణము జేయువాడున్న జాలును. అట్లభారతి కాంగ్రెసు సంఘమువారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములు స్వబాధ్యతమీద కాననాధిక్రమణమునకు గడంగవచ్చునని యాతలించినను వారు 'బాధ్యత' అనుపదమును బాగుగ విచారించి కాననాధిక్రమణమును తీవ్రముగితిలో ప్రారంభించుటలు జూడవలయును. ప్రతివరతున్న పూర్తి గావలయును. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి, అహింసా, స్వదేశ, అస్పృశ్యతా బహిష్కారము మున్నగువి పునరుక్తి కీయుటయిది మన జాతీయజీవితములో సమ్యక్సము గాకపోవుటచేతనే. ఒక వ్యక్తిగాని, ప్రజాసామాన్యముగాని యింకను హిందూమహమ్మదీయమైత్రి విషయమై యనుమానమును గల్గియుండి, త్రిగుణాద్భుతమును బొందుటకు అహింసయే ఆధారమును మాటును విశ్వ సింహక, స్వదేశీభూమి భరింపక, హిందువులు అస్పృశ్యులపై ద్వేషమును గల్గియున్నచో, అవ్యక్తిగాని, అప్రజలుగాని, కాననాధిక్రమణముజేయుటకు సంసిద్ధులుగాని చెప్పవలయును. మరియొకపోట కాననాధిక్రమణ మెట్లు జరుగునో వేచిచూడవచ్చును. నైస్యముతోవలె, పోరాడుచున్న నైస్యమెంతవనిచేయునో, పరిస్థితుల గనుగొనుచు వేచియుండునైస్య మంత పనిజేయును. ఇదియుట్లు జరుగుచుండ ప్రభుత్వమువారు స్వదేశీ ప్రచారము నెప్పు డాటంక పరచెనో అప్పుడే ప్రతివ్యక్తియు కాననాధిక్రమణమునకు గడంగవచ్చును. నూతనదశకుట నేర్పువానిని అట్లుచేయుగూడదని నిషేధించినచో దానినెల్లంఘించి ఆయన జైమకుపోవలయును. ఇతరవిషయములలో, నిరభాగములలోని వాందఱును ఒకపోట అధర్మన్యాయనూత్రముల నుల్లంఘింపనకుట్టియుండ అక్కడ నెల్లుజూగునో చూచుటకు వేచియుండవలెను. ఇతరభాగములలో నెక్కడనైన దౌర్జన్యము ప్రబలి నేని యాపని జరుగుటగూడ కద్దము. దీనికి భంగము గలుగును. కాననాధిక్రమణము జేయుచోట నిర్బంధము లేన్ని జరిగినను, తుపాకుల గాల్చినను అధికారవలెంత బాధించినను యితర భాగములలో నే మాత్రమును చలనము గలుగగూడదు. ప్రతివిషయములలోను వారు చేయుటవలసి చేయునీయవలయును.
సత్యవాదః— ఇనట పంచాయితీయేర్పాట్లు కాబడెను నాయమందిలో కాంగ్రెసు సంఘము స్థాపింపబడెను. ఎచ్చట చూచినను స్వదేశీవస్త్రధారణమే కాని దాస్యవిచ్ఛేదమైన సీమ నాలుపోవైనను కానరాదు.
చిలుకపాడు:— 12-11-21 తేదీ బ్రహ్మశ్రీ ముదిగంట జగ్గన్న శాస్త్రిగారు మా గ్రామమువయచేసి రాత్రి తిప్పసభగావించిరి. స్వరాజ్య అన్వేషకము గురించి ఖిన్నువస్త్రధారణను గురించి, పంచాయితీలను నెలకొల్పుటను గురించి, విప్రులముగా నుపన్యసించిరి. ప్రజలలో నూతనసంచలనము కలిగెను. ఖద్దరు వస్త్రములనే కట్టుదుమలయు పంచాయితీ తక్షణ మేర్పాటు చేసకొనెద మనియు సభికులందఱును వాగ్దానము చేసిరి.
చిత్తూరుజిల్లాలో పోలీసువారు ప్రతిగ్రామమునకుపోయి ముఖ్యమైన నెద్దమనుష్యులపేర్లను వ్రాసికొనిపోయిరి. ఆనెద్ద మనుష్యులు అసహాయోద్యమవిజృంభణ మున్నయెడల వైవారికి తెలుపవలయునట—సి. వి. రంగారెడ్డి.

అసహాయోద్యమము

అమలాపురంతోలూకాలో రాజీనామాలు.

అమలాపురములో జనాభా పెరిగి అట్లు కఠినసాహసాలుగా జిల్లాతాలూకాలో సభ్యులను తెంచి మేజిస్ట్రేటుపదవిని, సబ్ జయిలు హోదావిజితుపదవిని రాజీనామాలు నిచ్చిరి. కొమానపల్లి కళానిగారును గ్రామయోగ్యులును ఆన్లంపల్లి కళానిగారును డి. సి. డబ్బూరు గుమాస్తాలు ఆఫ్ఫల నరసింహం, రామచంద్రాపు, కృష్ణారావుగారును రాజీనామాలు నిచ్చిరి అమలాపురంతోలూకా కాలెక్టరువారు దెలిపిరి.

ప్రముఖులగు ప్రచారకులవై కేసు

దెజవాడ దివిజను ని వుయ్యూరు గొడవగు గామముల వై ఆక్రమణకేసు, కాలవగట్టు గొడవలపాదగూడదని బోధించుటకు పోలీసువారు కేసు చేసిరి. 15 తేదీని దెజవాడ సబ్ మేజిస్ట్రేటుకొద్ద ప్రజలలో నిండిపోయినది. దీక్షించు 1వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. పిల్లలమర్రి లక్ష్మీనరసింహం, గాయత్రి అనంతరామయ్య, నర్సారీ శ్రీరామమూర్తి, బొమ్మిపల్లి సుబ్బారావు, కుటుంబకూనపురి వేంకటేశ్వర్లుగార్లు జూనియర్ నియ్యవసిరి. వారిని దెజవాడ జయిలుకు మేజిస్ట్రేటు పంపించెను. వారు త్యాగముతో జయిలుకు వెళ్ళిరి. మహాత్మా గాంధీజీ జయి ఆరి జయివ్వకు లొంగిందుచు ప్రజలు వారి ననుసరించిరి. విచారణలో నన్ను ఖయిలీలు వారి స్వంతమైనట్లు, పరువులు, పుస్తకములు, వీధులును నువ్వెగించుకొనుటయు పరువుల యింద నుండి భోజనము తేప్పించుకొనుటయు సహజమై యున్న ను సుమేజిస్ట్రేటు చల్లా వేంకటరామయ్య గారు విధిలేక వీరి కంగీకరించుటచే ప్రజలు కఠినమైన చాల కినుక కలిగిన దని దెజవాడ కాలెక్టరు సంఘకార్యదర్శి తంతి సంపెను.

తాడిపత్రిలో కఠినశాసనప్రయోగము

జయిలులోనివారు 11 వ తేదీలో నిశ్శాసనమును మాని వేసిరి. తాడిపత్రిలో కల్లపారా దుకాణములు పట్టణమధ్యము న నున్నవి. ఆదుకాణములకు 200 గజములదూరము నున్నవని నిశ్శాసనము బోధించగూడదని జయిమేజిస్ట్రేటు దండోరావేయించెను. ఈ అడ్డనల్లంబులకు పట్టణవాసులు సంకల్పించిరి. 60 మంది యిదివరకే యిందుల కంగీకారమును తెలిపిరి. ఆకల్లపారా దుకాణములను గ్రామమధ్యమునండి తీయించివేయవలెను. లేకా: జ్ఞానగమగు నియంత్రువును కద్దజేయ వలెనని పాదలు కలక్టరుకు పిలిచెను పెట్టిరి.

గుంటూరుమండల కాలెక్టరు సంఘము

కేరెము పుచ్చుకొను ప్రచారకులు కొనరెను.

పల్నాడుతాలూకాకు సమీపమునందలి కర్నూలు జిల్లాలోని తాలూకాలో అడ్డతీరస్థానమున కనుకూలము లగు పరిస్థితుల కర్నూరుకు కేరెము పుచ్చుకొని పనిచేయు గొరు ప్రచారకులు దుఃఖాస్తులను పంపవలెను. ఈ సంఘమువారు యిది వరకు నిలిచి వేసినవారు మరల దరఖాస్తులు పెట్టిన వారికి ప్రాముఖ్యత మియ్యబడును. ఈనెల 25 వ తేదీ లోగా దరఖాస్తులు గుంటూరుమండల కాలెక్టరు సంఘకార్యాలయముకు చేరవలెనని కార్యదర్శి తంతి సంపెను.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు.

9 మాసముల కేసు

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు నేలమట్టి మేజిస్ట్రేటుగారిచే 9 మాసముల కేసుకేసు విధింపబడెను.

మేజిస్ట్రేటుగారు కొద్ద ప్రవేశింపగనే ఇట్లంది: "వరదరాజులు నాయుడుగారు, మీరు వాదించక పోవుటచే మిమ్ముల దోషి యని స్థిరపరచబడినట్లుచున్నది."

వరదరాజులు నాయుడుగారి కి సంక్షేమ సంపిరి. "ప్రభుత్వము వారిచే నా నై విధిం ప బ డి క : క్ష ను సం గ్రో మ ము లో నం గీ క రిం చె ర ను. ధీరులై నిలువుడు. భయపడినయెడల విఫలుల మగుదుము. దైవము వలన జయము గలుగును. మన ఉద్యమముమొక్కి ధర్మము నందు చువలెము. మన జయమునకు మూలము. స్వరాజ్యము నకు పోరాట మనగా మన కీర్తియులవై పోరాటము. మనలను నిరుత్సాహపరుచుటకు, కేదము గల్పించుటకు, దుష్టులుల కేయుటకు ప్రభుత్వమునా దైవయో ప్రయత్నముల గానింక దుష్ట ప్రభుత్వమువారికి మంచి విధానము తెలియనరకును నిష్పంభాధానము పెక్కువ కేదెదరు గాని మన జుహుక్తును ధీరులవలె బాధల నెదుర్కొనుటవలన జయింపబడును. ఈ పోరాటము ముగిసిన తరువాత ఆంగ్లేయులు గాని భారతదేశము గాని సిగ్గుపడవలసిన యాసము లేకుండ ప్రభుత్వమును, భారతీయులును ప్రవర్తించెదరని కమ్మును అందుటగాను శత్రుని ప్రాణింతుము.

స్థానిక వార్తలు

ఎం. సి. రాజాగారు:—ఎం. సి. రాజాగారు విద్యా రిజిస్ట్రేషను విషయములవై కావనసభా స్థాయిసంఘ సభ్యుడుగ నియమింపబడిరి.

సహాయార్థ ప్రదర్శనము:— బ్రహ్మ శ్రీ మహాపాధ్యాయ వేదం వేంకటరాయ శాస్త్రిలవారిచే విరచిత మగు పుతాపత్రవీధి పాటకమును గతసంవత్సరమున కన్యా శుల్కపాటకమును చాల ప్రశంసనీయుముగ పురస్కరించి మెప్పువడసిన ఆంధ్రపట్టభద్రులు విజ్ఞోరియా పురమందిరమున 1921 ను. 11 నవంబరు 20 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు ప్రదర్శింతురు.

మదరాసు కేంద్ర కార్మిక సంఘము:—ఈ సంఘమువారు 15 వ తేదీన సమావేశమై క్షత్రియ తీర్మానముల గావించిరి: (1) ఈ సంఘము ఆఖిలభారత ప్రేమయూనియను కాలెక్టరునకు తేర్పబడుటకు తీర్మానింపబడెను. (2) నవంబరు మాసంతమున జరుగు కాలెక్టరుసమావేశమునకు జనుటకుగాను జలిల్ ఖాను గారికి ఈసంఘమునకు తేర్పబడిన ప్రతి సంఘమును 10 రూపాయల నీయవలెను. (3) జాతీయ ప్రేమయూనియను కాలెక్టరునకు ఈ సంఘమునకు జలిల్ ఖాను, ఇ. ఎల్. అయ్యంగార్లు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనవలెను. (4) రాబోవు వత్సరముకాలెక్టరు నీ పట్టణమునకు వాస్తవీనింప ప్రతినిధులకు అధికార మియ్యబడెను. (5) పాతు ఆర్కాటు జిల్లా సభవారు గావించిన తీర్మానమును రాష్ట్రీయ కాలెక్టరు సంఘమువారు అమలులో పెట్టరలెను. (6) ఈసభ తిరిగి నవంబరు 23 తేదీన తిరిగి సమావేశమగును.

స్వరాజ్య ఆంగ్ల దైనిక పత్రిక

టంగుటూరి ప్రకాశంగారు మాక్కిట్లు దెలుపుచున్నారు:— "స్వరాజ్య ఆంగ్ల దైనిక పత్రిక యానెల 26-వ తేదీ నుండియు ప్రకటింపబడును. ఇంతకంటే ముందు ప్రచరణ చేయుట కవకాశము లేనందుకు చింతించుచున్నాము.

విద్యాభివృద్ధిని గుండుగొలుపు గ్రామవాస్తవ్యులు ను మహాత్మా 15 వేల రూపాయలవరకు కంపెనీలో వాటాలను గొని సొమ్ము పూర్తిగ చెల్లించియున్నారు. కాకినాడపట్టణము కంటే వీరు హెచ్చుగ సహాయము చేసియున్నారు. భీమవరం వరైరా ప్రదేశములవారును వైవిధ్యమున నే సహాయముచేయులరని నమ్ముచున్నాము. స్వరాజ్య పత్రికకు చెప్పి పట్టణ వాస్తవ్యులకు నెలకు 2 రూపాయలును, నితర ప్రదేశములవారికి 2-8-0 యను చంకా యేర్పరపబడినది.

(సం) టంగుటూరి ప్రకాశం,

రంగూనులో అల్లరులు

15 వ తేదీని సాదగమ దేవాలయమునకు రాజంధంగు ఉత్సవము జరుగుచుండగా తొద్దసవ్యాసులను ఆచటి కుచితముగా రానియ్య వసిరి. ఆసవ్యాసులు కాలనుపాడుచేసిరి. ప్రదర్శనము నిలుపబడెను. పోలీసువారు వచ్చునకి సవ్యాసులు వెళ్లిపోయిరి. ప్రదర్శనమును మరల ప్రారంభింపగా సవ్యాసులు ఇంకోక గుడిలో సభచేసి ఉత్సవము జరుగకుండ చేయవలెనని తీర్మానించిరి. ఆసంగతి తెలిసి పోలీసువారు సహాయమును రావించిరి. పెక్కువేలమంది 200 మందిపోలీసులు నికోధింపవలసినవచ్చిరి. ప్రజలు పోలీసులవై నీపాలను రాళ్లను విసరిరి. గుంపును పోలీసులు చెదగొట్టిరిగాని గుడిలోనివారి ప్రోద్బలమున గుంపు తెల్లవారు వరకును కదలలేదు. ఆపుకు పోలీసులు వెళ్లిపోయిరి. ముగ్గురు పోలీసులకు బలమైన వైబులు తగిలెను. పోలీసు కుపాకులను కాల్చలేదు. పోలీసు కమిషనర చతునంబెను. అన్ని మోకాలి విూద రాయ వెబ్బ తగిలి:ది. సవ్యాసుల అల్లరిలో తమ కేమి యును సంబంధము లేదని వెద్ద సవ్యాసులును దేవాలయ భగ్య కర్తలును చెప్పిరి.

వైటు విచారణ సంఘమువారు మాండలేకు వెళ్లిరి. అనెల 14 వ తేదీని విచారణ ప్రారంభించిరి.

సింహా ప్రభువు

కలకత్తాలో సింహా ప్రభువుకు సుప్రసిద్ధవైద్యులు, చికిత్స చేయుచున్న ను కఠింశిలి ఆంగ్లేయకరముగ నే యున్నది. సింహా ప్రభువు ఎవ్వరిని హింసుటలేదు. అతడు గవర్నరుపదవికి రాజీనామాను పంపవలసినవచ్చునెమో తెలియ దని బెంగాలీ పత్రిక వ్రాసినది.

యువరాజుగారికి స్వాగతము - వడెను.

వడెనులో అన్ని సంఘములవారు సత్కారకత్తితో యువరాజుగారికి స్వాగత మిచ్చిరి. 1500 మంది బాలుగ భిన్నభాషలలో జాతీయగీతములను పాడిరి. యువరాజుగారు యుద్ధయున పనిచేసి విరమించిన సైనికోద్యోగులను ఆగోగ్యమును బడయుచున్న పాశ్చాత్యభారతీయు సైనికులను చూచిరి.

పంబా ము.

జలందరులో యువరాజుగారు సైనికోద్యోగులను చూచి దరగాన నరటి యేర్పాటులను పరిశీలించుటకు పంబాగువర్షరు గారు 14-వ తేదీని జలందరుకు వెళ్లిరి. జలందరు కమిషనరు వారికి లోటవిందు చేసెను. వారు తిరిగి లాహోరుకు వెళ్లిరి.

బొంబాయి నేషనలు హోలమురూపు లీగు

యువరాజుగారికి ప్రేమభక్తి పూర్వక స్వాగత మొసగుచు వారికాక ప్రేమపాశముల వృక్షపత్రమునని నమ్ముచున్నా మని యాసంఘమువారు తీర్మానించిరి. మరి పెక్కుసంఘములు యువరాజుగారికి రాసభక్తి సంక్షేమములను పంపిరి.

బొంబాయి భారతీయవర్తక సంఘము

ఈ వర్తక సంఘసభయందు యువరాజుగారికి స్వాగత పత్రమును సమర్పింపవలెననికొందరు సభ్యులు పంపిడింప హెచ్చుమంది నిశ్చారించిరి. వర్తకులలో భిన్నాభిప్రాయములు కలిగి యున్నవని యువరాజుగారికి విన్నవించవలెనని లక్ష్మీదాసు త్రెక్సిగారు యువరాజుగారి ప్రధా కోద్యోగియగు శ్రోమరు ప్రభువుకు తంతి సంపెను.

అపోలోబాదరు అల కారము

14/11 తేదీ రాత్రి అలంకారమును పూర్తిచేయుచుండగా కర్రపనిలో దొంగ కనబడినది ప్రమాదమున గూర్చి పనివారిడ్రు హెచ్చరింపగా యంత్రమువారు మంటలు వెంటనే ఆగ్నిచేసిరి. అదృష్టమువలన నష్ట మేమియును కలగలేదు. అగ్ని కారణము తెలియలేదు.

యువరాజుదర్శనమునకు రాజప్రతినిధి వెళ్లుట

యువరాజుగారి సందర్శనముకోరకు రాజప్రతినిధిగారును నేనాధిపతిగారును సమీపవారముగా 14 వ తేదీని ఢిల్లీనుండి బొంబాయికి బయలు దేరిరి.

భూపేంద్రనాథ వసుగారు

వీరు కైపుకాలో దిక్షింబరు 9 వ తేదీని మాక్కిట్లు నుండి యిండియాకు బయలుదేరుదురు.

విశ్వముద్రాలయముహాసభ.

ఈ సభ యిటీవల హాసలూరిలో జరిగినది. ఆ సభకు భారతీయ ప్రతినిధిగా బొంబాయిలోని సంజాతరమాను పత్రికా సంపాదకుడు వాచాగంధీగారు నిర్ణయింపబడిరి గాని ఆయన వెళ్లకాలకపోయెను. భారత ముద్రాలయములను గూర్చి ఆయన పండిన వ్యాసము వాసభలో నై యిన్నెను (అన్వేరిమా) గాకు చదివిరి.

అఖిలభారత గాయక మహాసభ:— దేశీయ మహాజన సభతో పాటు అహమదాబాదులో యీ సభయందు ప్రదర్శన మును గూడ జరుగును.

మోహనగంజిలో పోలీసువారికాల్పులు

మార్చి నెలలో రాజవాయి కై లునుండి 669 మంది ఖయిలీలు తప్పించుకొనిపోయిరి. వారిని వెరకును పోలీసులు మోహన గంజికివచ్చిరి. ఆచట కొంతమంది తూలీలు గుంపుగా రాగా వారే తైక్షి లనుకొని పోలీసులు వారిపై కుపాకులను కాల్చిరి. అందువలన కూలీలలో కొందరికి గాయములు తగిలెను. ఒకడు చనిపోయెను. ఇదిగొప్ప పోరతూటని దొరతనమువారు మే నెలలో నొప్పుకొనుచు ప్రకటించిరి. కావనసభ తీర్మానము ప్రకారము ఆ కష్ట నెల లో విచారణ సంఘ మేర్పరపబడెను. అనిచేదిమువైన దొరతనమువారు చేసిన ప్రకటనములో కుపాకులకు పోలీసులు కాల్చినట్లు నిదర్శనము దొరకలేదు. అంతఃపురములలోనూరి శ్రీలీలవరమానవరచిను వార్త లసభ్యులు. గాయముల తగిలినవారిను చేక్షించలేదు. పోలీసులు కుపాకులను కాల్చినపుడెల్ల మేజిస్ట్రేటు విచారణ జరుగవలెనను సంఘము వారి నూచనను దొరతనమువారు రంగీకరించి రని వివరింపబడెను.

త్వరలో వెలువడును

లతా లజపతిరాయి

గారి జీవితమును, సంపూర్ణోపన్యాసములును కొలదిపకులే ముద్రించుచున్నాము. ర్శ్వంపకుడు. వెల 8 అణాలుమాత్రమే. శంకరసిలయం, 2/147, రంజుపెట్టివీధి, మద్రాస్.

నూలుపరిశ్రమ: కొన్ని అంశాలు

సామాన్యముగ దినమునకు ప్రతిరాట మొకదానిమీద మణుగు ప్రతిదూదిగా చేయవచ్చుననియు, దినమునకు సామాన్యముగ ఒక కమానుమీద రాడుకట్టు అనగా అర్ధమణుగుదూది ఏక తాల్పరమైనదియు, దినమునకు ఒకమనిషి అర్ధ శేనునటాకు ఏకులకంటే ఎక్కువ వవకుటకు వీలుండదనియు, రోజుకు ఒకమనిషి పండ్రెండు పుంజులున్ను అర మూలముగల ఒకపగుమూత్రము ఆనుపోయవచ్చుననియు, నేతగాడోడు వారమునకు సుమారు 50 మూలలు నేయు ననియు, ప్రాచీనవికగా పెట్టుకొని తత్ప్రసాదమున నీక్రింది అంశముల తయారుచేసి తిని, మాప్రాంతములలో నేను స్వయముగను, కడుబాగుగాకరిగను మాచినదివ. ముందులనుబట్టి నేనుప్రాతిపదికను ఏర్పరచుకొనుటచే అది నిజస్థితికి దూరమని గాని, కేవలము ఊహనై కాధారపడి యున్నదనిగాని తలంపజరదు. కాని ఇతిప్రాంతములలో యంతకంటే నైపుణ్యముగల పనివాంఛము, సామాన్యముగ మనదేశములో వాడుకలోనున్న సాధనసామగ్రికాక యంతను సున్నితముగ పనిచేయుగల రాటములు మొదలగున వనై నను సన్న కేమో నేనెరుగను. అట్టి వనై ననున్నచో నా అంశము వానికి వర్తింపవు.

నేను వనై నాచించిన చొప్పున పనిజరుగుచో, వరుకు మాలుగుడ్డ సామాన్యముగ సంవత్సరము కాలము మనగలదు గనుకను సామాన్యముగ ఒకటున మనామృదీములలోను, హిందువులలోను, శ్రీలంకు, పురుషులకుమారు, నిరంతరము వాడు కొనుటకు తలకు 50 మూలల చొప్పున నుండినదాము. గనుకను, 400 జనాభాగల గ్రామమునకు సంవత్సరమంతయు కావలసినగుడ్డను సంవత్సరమంతట పనిచేయుచు తయారుచేయుటకు 2 ప్రతిరాటములు 2 కమానులు (అనగా ఇద్దరు ఏకు వారు ఇద్దరు తాల్పరము) ఏక రాటములు, ఇద్దరు ఆనుపోయవారు, 8 వర్గములు ప్రతిదినమును, తిరుయవత్కాలమును పనిచేయుటయును. మణుగుప్రతి గిరికట్టించుటకు పాల్గు అంశములు, 2 కట్టు ఏకమందుకు ముగ్గులయియున్న, 2 కట్టు తాల్పరమునకు పావలయియున్న, అర్ధసవాళేరు ఏకులవడికి నంకుని అర్ధపావలయియున్న పగుగు ఒకటి ఆను పోసినందుకు రెండు అంశాలున్ను, మూరెడుగుడ్డ నేసినందుకు అంశాలున్ను యిచ్చియెడల గిరికలవారికి, మాదేకులవారికి, నేతగాండ్రకు నెనునకు పావల మొదలు ముగ్గులవరకు ఒకటి గిట్టును. 9 ని రాటాలవారికి, ఆనుపోయవారికిని మూత్రము దినమంతయు పనిచేసిననుకూడ దినమునకు రెండు అంశాలు గిట్టును ఇతిరములగు పనులకు పోయినచో యెక్కువ కూలినన్నియందునుగనుక, సంవత్సర మెల్లను దినమంతయు మనపని యందె యుండి రాటములమీదను, ఆనుపోయటమును పనిచేసెడు కూలివాండు మనకు కావలసినంతసరిగ్గి చొడుకుట కెవము. కొడుకునెవల వైనతెట్టివ ప్రకారము 400 జనాభాకు సంవత్సరము మీద కావలసిన గుడ్డ సంవత్సరముగా తయారుగుండుకుట, సాలీత్రానెమి, రాటాలవారెమి, మఱి యితిరలెమి మొత్తము 42 జనము కావలయును. అట్లుగాక సంవత్సరముమీద కావలసినగుడ్డను అర్ధ సంవత్సరములోనే తయారుచేయు దలచుకొనినచో $42 \times 2 = 84$ మందిని మూడు నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4 = 168$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 8 = 336$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 16 = 672$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 32 = 1344$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 64 = 2688$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 128 = 5376$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 256 = 10752$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 512 = 21504$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1024 = 43008$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2048 = 86016$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4096 = 172032$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 8192 = 344064$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 16384 = 688128$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 32768 = 1376256$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 65536 = 2752512$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 131072 = 5505024$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 262144 = 11010048$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 524288 = 22020096$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1048576 = 44040192$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2097152 = 88080384$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4194304 = 176160768$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 8388608 = 352321536$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 16777216 = 704643072$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 33554432 = 1409286144$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 67108864 = 2818572288$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 134217728 = 5637144576$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 268435456 = 11274289152$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 536870912 = 22548578304$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1073741824 = 45097156608$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2147483648 = 90194313216$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4294967296 = 180388626432$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 8589934592 = 360777252864$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 17179869184 = 721554505728$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 34359738368 = 1443109011456$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 68719476736 = 2886218022912$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 137438953472 = 5772436045824$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 274877906944 = 11544872091648$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 549755813888 = 23089744183296$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1099511627776 = 46179488366592$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2199023255552 = 92358976733184$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4398046511104 = 184717953466368$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 8796093022208 = 369435906932736$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 17592186044416 = 738871813865472$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 35184372088832 = 1477743627730944$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 70368744177664 = 2955487255461888$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 140737488355328 = 5910974510923776$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 281474976710656 = 11821949021847552$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 562949953421312 = 23643898043695104$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1125899906842624 = 47287796087390208$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2251799813685248 = 94575592174780416$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4503599627370496 = 189151184349560832$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 9007199254740992 = 378302368699121664$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 18014398509481984 = 756604737398243328$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 36028797018963968 = 1513209474796486656$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 72057594037927936 = 3026418949592973312$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 144115188075855872 = 6052837899185946624$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 288230376151711744 = 12105675798371893248$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 576460752303423488 = 24211351596743786496$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1152921504606846976 = 48422703193487572992$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2305843009213693952 = 96845406386975145984$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4611686018427387904 = 193690812773950291968$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 9223372036854775808 = 387381625547900583936$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 18446744073709551616 = 774763251095801167872$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 36893488147419103232 = 1549526502191602335744$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 73786976294838206464 = 3099053004383204671488$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 147573952589676412928 = 6198106008766409342976$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 295147905179352825856 = 12396212017532818685952$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 590295810358705651712 = 24792424035065637371904$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1180591620717411303424 = 49584848070131274743808$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2361183241434822606848 = 99169696140262549487616$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4722366482869645213696 = 198339392280525098975232$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 9444732965739290427392 = 396678784561050197950464$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 18889465931478580854784 = 793357569122100395900928$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 37778931862957161709568 = 1586715138244200791801856$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 75557863725914323419136 = 3173430276488401583603712$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 151115727451828646838272 = 6346860552976803167207424$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 302231454903657293676544 = 12693721105953606334414848$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 604462909807314587353088 = 25387442211907212668829696$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1208925819614629174706176 = 50774884423814425337659392$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2417851639229258349412352 = 101549768847628850675318784$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4835703278458516698824704 = 203099537695257701350637568$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 9671406556917033397649408 = 406199075390515402701275136$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 19342813113834066795298816 = 812398150781030805402550272$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 38685626227668133590597632 = 1624796301562061610805100544$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 77371252455336267181195264 = 3249592603124123221610201088$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 154742504910672534362390528 = 6499185206248246443220402176$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 309485009821345068724781056 = 12998370412496492886440804352$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 618970019642690137449562112 = 25996740824992985772881608704$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1237940039285380274899124224 = 51993481649985971545763217408$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2475880078570760549798248448 = 103986963299971943091526434816$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 4951760157141521099596496896 = 207973926599943886183052869632$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 9903520314283042199192993792 = 415947853199887772366105739264$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 19807040628566084398385987584 = 831895706399775484732211478528$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 39614081257132168796771975168 = 1663791412799550969464422957056$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 79228162514264337593543950336 = 3327582825599101938928845914112$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 158456325028528675187087900672 = 6655165651198203877857691828224$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 316912650057057350374175801344 = 13310331302396407755715383656448$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 633825300114114700748351602688 = 26620662604792815511430767312896$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1267650600228229401496703205376 = 53241325209585631022861534625792$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2535301200456458802993406410752 = 106482650419171262045723069251584$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 5070602400912917605986812821504 = 212965300838342524091446138503168$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 10141204801825835211973625643008 = 425930601676685048182892277006336$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 20282409603651670423947251286016 = 851861203353370096365784554012672$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 40564819207303340847894502572032 = 1703722406706740192731569108025344$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 81129638414606681695789005144064 = 3407444813413480385463138216050688$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 162259276829213363391578010288128 = 6814889626826960770926276432101376$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 324518553658426726783156020576256 = 13629779253653921541852552864202752$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 649037107316853453566312041152512 = 27259558507307843083705105728405504$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1298074214633706907132624082305024 = 54519117014615686167410211456811008$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2596148429267413814265248164610048 = 109038234029231372334820422913622016$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 5192296858534827628530496329220096 = 218076468058462744669640845827244032$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 10384593717069655257060992658440192 = 436152936116925489339281691654488064$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 20769187434139310514121985316880384 = 872305872233850978678563383308976128$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 41538374868278621028243970633760768 = 1744611744467701957357126766617952256$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 83076749736557242056487941267521536 = 3489223488935403914714253533235904512$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 166153499473114484112975882535043072 = 6978446977870807829428507066471809024$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 332306998946228968225951765070086144 = 13956893955741615658857014132943618048$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 664613997892457936451903530140172288 = 27913787911483231317714028265887236096$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1329227995784915872903807060280344576 = 55827575825966462635428056531774472192$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2658455991569831745807614120560689152 = 111655151651932925270856113063548944384$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 5316911983139663491615228241121378304 = 223310303303865850541712226127097888768$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 10633823966279326983230456482242756608 = 446620606607731701083424452254195777536$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 21267647932558653966460912964485513216 = 893241313215463402166848904508391555072$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 42535295865117307932921825928971026432 = 1786482626430926804333697809016783110144$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 85070591730234615865843651857942052864 = 3572965252861853608667395618033566220288$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 170141183460469231731687303715884105728 = 7145930505723707217334791236067132440576$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 340282366920938463463374607431768211456 = 14291861011447414434669582472134264881152$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 680564733841876926926749214863536422912 = 28583722022894828869339164944268529762304$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 1361129467683753853853498429727072845824 = 57167444045789657738678329888537059524608$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 2722258935367507707706996859454145691648 = 114334888091579314477356659777074119049216$ మందిని నాల్గియే నెలలలోనే తయారు కావలెనన్నచో $42 \times 544451787073501$

READY NOW.

Indian and the Empire—By Edward Carpenter 0 8 0
Relations of the Sexes—By Count Leo Tolstoy 1 0 0
(This has been recommended by Mahatma Gandhi)

JUST PUBLISHED

Nationalism in Indian Culture—By Radhakumud Mookerji, M. A., Ph. D. Premchand Roychand Scholar, Professor of History, Mysore University. Author of A History of Indian Shipping, The Fundamental Unity of India, Local Government in Ancient India, etc. 3 8 0
Reconstructing India—By Sir M. Visvesvaraya, K. C. I. E., M. Inst. C. E., Lately Dewan of Mysore. Formerly Superintending Engineer and Sanitary Engineer to Government, Bombay. Sometime Special Consulting Engineer, Hyderabad State 6 8 0
Non-Co-operation in Other Lands—By A. F. Brochmay 1 8 0
Indian Industrialism 1 0 0
Indian Home Rule—M. K. Gandhi 0 8 0
Guide to Health—By M. Gandhi 1 8 0
The Truth about India—By H. M. Hyndman 0 12 0
The Failure of European Civilisation, National Self-Realisation—By S. E. Stokes 1 8 0
Essays: Political and National: by S. E. Stokes 2 0 0

ARKA PUBLISHING HOUSE
Mint Post, G. T. MADRAS.

భృంగములక తైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగములక తైలము :- కిరణుడు మర్దనచేసినను,
ముక్కులో ప్రతిదినమున నశ్వయచేసినను,
శిశోరోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- తలకు పట్టించిన కంటి
రోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- ఆపస్తాంబరోగమును ఉత్తాద
రోగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- తల వెండ్రుకలను కుమ్మె
దలువలె నల్లగా చేయును.

4 ఔన్సుల సీసా వెల రూ 1
1 పాను " " 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
19, హుస్సేన్ రోడ్,
మాంటూ రోడ్ - మదరాసు.
(బుధ)

నమకము (1842)

బంగారు, వెండిరత్నముల నగలును ఇతర వస్తువులను

కాపు యిచ్చిన వస్తువులను

కైతర యిచ్చిన వస్తువులను

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురు సామి శెట్టి కింబెనె

25, కృ. నాబాబు రోడ్, మదరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను ధారావంతముగాను బరిమిత భరితముగాను తయారుచేసి విక్రయించుట మంచును. తయారుచేసినవాటిని అగిరియుగా ఆర్జనమేరకు తయారుచేసి యిచ్చును. ఒకసారి ఆర్జన యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారి వలన మా కుమ్మరియు తెలిసికొన్నాము.

మదరాస్ కార్పొరేషన్

సాధారణసభ

నిన్ను టిడినము సాయంకాలము రిప్లై కమిషన్ కార్పొరేషన్ యచేటిగారి యధ్యక్షతన జరిగినది.

కార్పొరేషన్ ప్రారంభ మగుటకు పూర్వము రాష్ట్రీయ దాయములనుగూర్చి స్టాడెంట్ గారంజిన విషయమును యోచించుటచేసి అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను, సిద్ధప వరదరాజులునాయుడుగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

వంగరాష్ట్రము కేంద్రప్రభుత్వమునకు ఆర్థిక సాయము చేయ నవనము లేదన్నటులనే వదరాజు ప్రభుత్వమువారికి గూడ మిహా ఇంచువలె నని ఆక్టోబరు మాసములో మదరాసు కాన్సలర్ వారు గావించిన తీర్మానమును ఈ సభవారింగీకరించవలయును. నా వాయనా స్వామిశెట్టి గారు తీర్మానమును అనువదించిరి. తుదకు రాష్ట్రీయదాయములను మరల విభజించవలయునన్న తీర్మానము అంగీకృతమయెను. ఇట్లు మరల నియమించి మదరాసు భారమును తగ్గించవలయునని, ఆగస్టు మెన్బర్ ఈ విషయమై మునిసిపలసభ్యులు, రాయబారము సంపలయునని. ఈ లోక్తుగ ఇంకొకసభ జరుగుటకు పూర్వమే పోవలయునన్న ఆధ్యక్షులు రాయబారులకు బోధించిరి నియమించవలెనని. తీర్మానము ఎల్లరికామెదము ఒడవీ అంగీకరించబడెను.

మహమ్మదు సాదుల్లా బాచ్చాసాహేబుగారు మహమ్మదీయశిక్షణాసభాకీర్తి ప్రచారాద్యులదాహుని యదుగ మొదటి డివిజనులోనున్న శిక్షణాసభలకులవనియు 21 30 డివిజనులలో నున్నవానికి పెట్టుటకు యోచించుచున్నారనియు ప్రత్యుత్తరమియ్యబడెను.

జాకెట్టె, నారాయణశాస్త్రి చతుర్భుజశాస్త్రిగారు మరల సభ్యులగు జేర్చుకొనబడిరి.

వర్క్యూమాపు సిబ్బంది.

ని గూర్చి కొంతచర్చ జరిగినది. వర్క్యూమాపు నూపరింపెంచునకు వీలైన పూర్తి పించను నియమలక్షణము, ఈ సిబ్బందిని గూర్చి చేయబడిన శిక్షణముల మరల వర్క్యూమాపు సంఘమువారికి బంపవలెనని శిక్షణాచారిగారును రంగాచారిగారు ఆశీర్వాది ఒక పించను విషయమును మార్తము ఆర్థిక కాఖవారికి వదిలివేసి తక్కిన దాని సంతను అంగీకరించవలయునని వ్యాసారావుగారు సవరణను గావించిరి.

మోటారుబస్సులు వీధులు

తైలెన్సు పీజులను 100, 200 గూప్యములకు హెచ్చు చేయవలయుననియు బస్సులు ఏవోకొన్ని రోడ్లు పీజులవెంటనే బస్సులు పోవుటలు నిర్ణయించవలయుననియు ఈ విషయమును కార్పొరేషన్ కమిషనరు పోలీసు కమిషనరుతో యోచించి చేయవలయుననియు తీర్మాని ముపపాదించబడెను.

వస్తువుల సంబంధించిన పెద్దద్యులును ప్రభుత్వమువారు మార్చిన బాలుని సాదుల్లా బాచ్చాసాహేబుగారు సవరణను గావించిరి. కుద్రాయ మొదటియారుగారు తైలెన్సుకీజు పెచ్చించుటకుగూని స్థాయి సంఘమువారు వైక నూచించిన ఇతరసంగములకుగూని అంగీకరించలేదు.

వ్యాసారావుగారు బసులకు ఒక న్యూమేటివ్ ట్రైరు లండవలయునని ప్రభుత్వమువారు త్రైరువుజేసిన బాలుని సవరణను గావించిరి. న్యూమేటివ్ ట్రైరులన్నరమాత్రాన ప్రయోజనము లేదని మ్యాజీ గానన్న సిద్ధప రావుగారు చేమ సవరణనుప సంపాదించు కొనిరి.

గంటకు ఇన్నివైశ్చికంకె ఎక్కువ జేగముతో బండ్లు నడకరాదని తీర్మానముజేసిన లాభకరమనియు ట్రైరులనుమార్చి కొంత మాత్రాన ప్రయోజనము లేదనియు డాక్టరుకాసుండుగారు కనిరి. తనకు స్థాయిసంఘమువారు రుపపాదించిన రీతిని తైలెన్సుకీజు పెచ్చించుటకు నిశ్చయించబడెను. కెనునర్రుణ వైద్యాలయధికారికిగ నిన్ను విరసింగు అను వైద్యురాలునకు రెల 1 కి 600 గూప్యములు జేతనమిచ్చుటకుఇంక ఇతరభృతుల జేవానిమిచ్చుటలేదని తీర్మానించిరి.

తీర్మానించిరి

విద్యాపన్నును

గూర్చి కొంతచర్చ జరిగినది. వ్యవసాయము తేలలేదు. కానిసభ అంతటతో ఆపుజేసి మరల ఈ విషయమున శనివారము జరుగు సభలో నిశ్చయించుటకు తీర్మానింపబడెను. సభమరల శనివారమునాడు జరుగును.

సహకార పరవతి సంఘములు.

వివరాలు.

అను విషయమును గూర్చి నిన్నటి సాయంకాలము క్రైస్తవయువజన మండలమున స్వామికన్ను పిళ్లగారి యధ్యక్షతన క్రింద డాక్టర్ బూర్ మేతయగా యవస్థపించుచున్నట్లు నడిచిరి:—చాలమంది యువ్యులును కేవలము వర్తకసరణిగ జూచుచున్నార. అతివృష్ట సాంఘిక నైతిక ఆర్థిక లాభములకై ఈ యువ్యులును పుట్టిరి. ఇంగ్లాండులో ఈ యువ్యులును ఆర్థిక దుర్గుర దుస్థితిని పోగొట్టుటకు ప్రారంభించబడినది. ఇదియు ఆధ్యాత్మికాధ్యపమే. ఈ యువ్యులునువలన ఆయా తెగల వాటికి విద్యాగంధము వ్యాపించినది. కృత్కృత్వము విజ్ఞానము ప్రారంభమై స్వయంకానము మొలకతలెను. ఇప్పుడన్ననో నైతికభావము అడుగంటినది. సహకారోత్సవములను జరిపిన ప్రజలయందు విద్య వ్యాపించును. ఈ విషయమై బ్రిటిష్ కేసు అప్పకతో ఆపలేటివై సోసయిటీహా మార్గమును చూపిరి. విశ్వవిద్యాలయమువారుగూడ పరిశోధనుల పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి డిప్లొమా నిచ్చిన మరొక విజ్ఞానియము.

సహకారోద్యమము రావకీయపరిజ్ఞానము పరికరము గాన వీనిని అభివృద్ధి జేయును. పిమ్మట ఈ యువ్యులును ఇంగ్లాడు విద్యకు దేశములో ఎట్లు ప్రారంభమై ఉన్నారో స్థితికి వచ్చెనో తెలియజేసిరి.

అధ్యక్షులు ఉపన్యాసమును యభిప్రాయములతో నేటికి భవించిరి. మామూలు వందనములతో సభ ముగిసెను.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు. (3248)

తెండ్రు కావలెను.

కార్పొరేషన్ నువారి ఎడ్లకు 1921-వ సం॥ 10-12-1921 మొదలు 10-1-1922 నాకు కావలసిన 125,000 పాను అడులవలె పట్లయిచేయుటకు ధరల కట్టిని ఈ క్రింద చట్టాలుచేయబడిన వారివలన ఈనెల 19-వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతిఒకరినూ ఒక కవరులో అతికించి కవరువైపు 'డిలవలె పట్లయిచేయుటకు తెండ్రు అని వ్రాసి కంతువలెను. మాదిరిగా పెద్ద తెల్లసీసా బుద్దలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి కంతును రూ 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తెండ్రుదానిని ధరలు అంగీకరింబడునో అతడు 1921-వ డిశంబరునెల 10-వ తేది మొదలుకొని 1-22-వ జనవరినెల 10వ తేది లోగా విశువులకాలం చిట్ట నూజిరిగా లెక్కజెంటు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పానులు డిలవలె యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రూప్ డిపో ఆయిన ట్రిబ్యునల్ లేసీగవద్ద, నిర్ణయకాలము నందు డెలివరి చేయుటకు బద్ధుడగును.

జయమొందిన తెండ్రుదానిడు వై ప్రరత్తుల ప్రకారము, తాను నెరవేర్చుకట్టు తెండ్రులు అంగీకరించిన కి దినముల లోకుల అగ్రిమెంటు వ్రాసి యివ్వవలెను.

బుద్దను బాగుగా జుడిలించివచ్చుడు, చెత్త పైకి వచ్చుటకు పీలుగ నుండుటకై, మార్కెటు భాగము వరకే వాటిని నిండింతువలెను.

హెబ్బడికాట్టములు } సి. సింగారపేలు మొదలి
మదరాసు కార్పొరేషన్ }
12.11.1921. హెబ్బడికాట్ట

వనోపాధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క తక్కువతనము పోగొట్టుటయందు వేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకాసుండు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు ప్రతియేమగా పంపబడును. (2978)

నిలాసము పి. డి. సావంత్.
నెం 144 ఫనసవాడి బొంబాయి.

Vani Press, Bezvada.

(3077) తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ,
 దేవనాగరి, అరవములో అచ్చు వునులు,
 జైండువనులు, రబ్బరుస్థాంపులు, ఎంగ్రేవింగు
 రమ్యముగ సరసమైన ధరలకు చేయబడును.
 కవర్లు, కార్డులు, కాగితములు చవుకగా
 దొరకును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడండి
 వాణీ ప్రెస్, బెజ్జవాడ.

వివిధ సమాచారము

అల్లసాని వారి వ్యవసాయము వ్రాసిన ప్రకటనము తీసుకొని నున్నట్లు తెలియుచున్నది. దీనిని గురించి యాలోచించుటకు మంత్రివర్గము తేదీవారము రోజున గలగిరికి వచ్చి, అల్లసాని వారు వ్యవసాయము ప్రకటించిన గ్రామము గానలయనునదియు వైద్యులను కలవరకు గల యొక పార్లమెంటు ఉండిన దాని కాగ్రహారమును సామాజ్యపార్లమెంటు వారి యనుమతికి బద్ధమై యుండవలెననియు కోరుకొని తెలియుచున్నది.

సోలంబిల్లులు

మంగోలియా వారును సోలంబిల్లులును మాస్కో నగరము నందు సరిహద్దుల నిర్ణయమున కొని సంధి జేసికొనినది న్యాయాధికారి హెరాల్డు ప్రకటించినది.

లాండు కేసు

పారిసు నందు లాండు కేసు నందు పునర్విచారణకు హాజరై రిపోర్టు చేసుకొనిన దున్న డిజిస్ట్ ప్రతికూచి లేఖకుడు విచారణాధ్యక్ష హతాత్తుగా లేఖి వాక్కు వనికనుండలేనని చెప్పి యి లేనవనకు పరుగెత్తెను. బనకు జని ఆతడు రివాల్యూతో కాల్పుకొని ఆత్మ హత్య గావించుకొనెను.

ఆంగ్ల కురుమ్యు సంద్ధి

పారిసు నందు మాటిను ప్రత్యేకము దిప్యూటీ డిలీజియరు గారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—“1919 సంవత్సరమునందు సంధి సభకు హాజరై కురుమ్యు ప్రతినిధులకు క్లెమెన్సో గారిచే నతి దౌర్జన్యము గల ‘వెర్మిలి’ పత్రము నను ఉత్తరువు లంపబడినది. దీనిని ప్రతినిధుల ప్రాధిప్త్యముచే నాతి డిల్లు జేసెను. ఇది జరిగిన రెండునెలలైన తరువాత క్యాబినెట్ నోపులనందు 1919 సంవత్సరమునందు 2 వ తేదీన ఆంగ్ల దేశము టర్కీతో రహస్యముగ సంధి జేసుకొనెను”.

ఆ సంధి ప్రకటన నందు టర్కీ తరపున దామాడు థెరిడ్ పాపాగారును బ్రిటిషువారి తరపున, పాస్సరు నోలం, చెర్బిల్లు గార్లును సంతకములు జేసిరి.

ఆ మతలలో టర్కీ స్వాతంత్ర్యము నొప్పకొనెదనని యు దాల్చెనట్లు ప్రకటించి ఆంగ్లేయులకుండనుండవలెననియు గలదు. టర్కీ వారు సిరియా మెసపొటేమియా దేశములలో ఆంగ్ల రాజ్యస్థాపనకొరకు సహాయము జేయుటకును ఈ దేశములలోను మహమ్మదీయులు గల ఇతర దేశములలోను ఖిలాఫతు అధికారమును బ్రిటిషు వారు మరచిపోయి కొనుటకును సమ్మతించిరి. టర్కీలో నవ్వజేర్చుడిన ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ బయలు దేరువాత్మక ప్రాంతాల నణగారెత్తుటకు బ్రిటిషును బలములు సిద్ధము చేయుటకును ను సి ప్రస్తుతము టర్కీ అధికారము వదలకొనవలయు నను నియమము లాంధ్రమునందు గలవు.

దునిప్పర్వతమున ముస్తాఫా కెమల్ పాపాగారి పక్షము బయలుదేరి ఆ క్యాబినెట్ నోటిసుల ప్రభుత్వమును నాశనము జేసెను. అందుచే నీ సంధి వ్యర్థమయెను. వెంటనే పారిసులోని ఆంగ్ల తాయబారు లిది యుద్ధమని నుడిచిరి. డిప్యూటీ డిలీజియరు గారి సుధిప్రకటన ముక్కు ప్రతి రికవర్షమందెనని చెప్పి వున్నాడు. (బొంబాయి క్రాంతికలు)

మామలా విప్లవము

విచారణ

15 వ తేదీన కుట్టకుమి గ్రామమున కల్లుడు కాణమున తగులబెట్టిన కేసులో 8 గురులలో 5 గురికి చెరియొక ఏడును 12 గురికి 4 ఏడ్లును తక్కినవారికి చెరి 5 ఏడ్లును కలిపి విధించిరి. కురువత్తూరు కల్లుడు కాణమున తగులబెట్టిన కేసులో ముగ్గురు ముద్దాయిలను వదిలివేసిరి.

పిక్కట సారాయనంబు ద్రి పాడుయిటిలో బడినోటు చేసినవారి కేసులో ముద్దాయిల సాక్ష్యము పుచ్చుకొనిరి. ఒక చెరు మాస్ట్రీ సాక్ష్య మిచ్చెను.

నల్లమేడస్ట్రీటు ప్రకటనము

14 వ తేదీ:— మామలాలో 101 గురు హతలైరి. 7 వ గురు పట్టు పడిరి. 25 వ గురు హతలు గోరి కేసు. చెరువాడిపద్ద 66 గురిని మార్గాలు హతమచేసిరి. ఆహారలో నేనలో ఒకరు చనిపోయారు 14 గురికి గాయములు తెగిలెను. ఉదయమున పండి కామవద్ద నేనను 2000 మంది మామలా లెడిరించిరి. 56 వ గురు తాళాగోదూరిరి. వారందరను హతలైరి. మొత్తము 9 వ్యక్తుల మరణములు అచట హతలైరి. ఒకడు పట్టు పడినది.

మదరాసు శాసనసభ

ప్రభుమంత్రి వర్య

(భూమి పరికరము)

ప్రభుమంత్రి వర్యుల వ్యవస్థ

1. మునుస్వామి నాయుడు గారు మదరాసు ఎక్సైజు భూమి పట్టము 40 కెళ్ల నుండి తేబడు వ్యాజ్యముల కోర్టులో 8 అనాలకు తగ్గి వకలెని ఉపపాదించిరి.

2. కవశంకరంపిల్లె గారు బలవచ్చిరి.

3. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రభుత్వము వారు రెవిన్యూ కమిషనరును మైన తీర్మానములను గురించి విచారణ పాటించి చెప్పిరి. ప్రస్తుత తీర్మానము మొక్క ఫలితము లట్టివియే. ఆంధ్ర గాక పితీర్మానములని లాభములు గూడ నుపపాదకులు సరిగ్గ తెలుపలేకపోయినని నుడిచిరి.

కొంతంగువరిగిరికరవార తీర్మానము వోటునకు బెట్టుబడి ఓడిపోయెను 18 అనుకూలముగను 66 వ్యతిరేకముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి.

మరిస్ట్రాత్ ప్రకటనము

1. వి. వెంగటరామయ్యంగారు, పాతకాలలో విద్యార్థి యొక్క పోషకుల యనుమతి లేనిది మరేవిశ్వాసములను నిర్బంధముగ గలవు పాతకాలలకు ప్రభుత్వము వారు గ్రాంటు నీయరాదను తీర్మానము నుపపాదించిరి. వా రాసంబంధమున నిట్లు నుడిచిరి. ఈ తీర్మానము మొక్క ప్రాముఖ్యమును నేను గమనించియున్నా టిని. ఈ విషయము చాలపుకాతనమైతి. ఇ గ్లండు విప్లవం, వేల్సు దేశములలో నిట్టి నిబంధన గలదు. 1882 సంవత్సరమున విద్యార్థి విషయ క సంఘము వారి యభిప్రాయమునే గమనించి కాని యిండియా కార్యదర్శి గారు మతమిషయములందు జోక్యము పుచ్చుకొనరాదను కారణముచే దానిని తొలగించివేసెను కాని ఇంకొక దేశ మప్పటి కన్న చాలనభివృద్ధిచెందెను. విద్యార్థి విషయ నిబంధనలందు యూ రోపియులకు సంబంధించినంతవరకే ఈ నిబంధన గలదు. ఈ నిబంధన యందుటవలన మిషనరీ పాతకాలలు మూసివేయవలసినదని కొంత వాదించెను. గాని మదరాసు విశువు మొదలగు వారు ఇట్టి నిబంధన కనుకూలముగ నేయుండిరి. ఒక యూరోపియును మిషనరీ, యూరోపియునిట్టి నిబంధనలని లాభము లనుభవించుచుండగా భారతీయులకు మాత్ర మిట్టి నిబంధన లేకపోవుట భారతదేశమున కొక గొప్ప కళంకమని నుడిచెను. నిర్బంధ పాతకాలలో చిరవిద్య ప్రవేశపెట్టుకాలము సమీపించినపు డిట్టి నిబంధన లేకపోయిన యెడల ప్రతివారిని తరించుటలకును తమ పిల్లవానిని పాత కాలకు పంపకుండ నుండవచ్చు గలదు.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, మిషనరీ పాతకాల లెంత యుపయోగకరములై యున్నవో విశాల దృష్టితో దిక్కించినయెడల నేనలో నొక యుద్వోగి చనిపోయెను మరీ 4 గురు చనిపోయిరి. 24 గురికి గాయములు తెగిలెను. పండి కామ పోట్లమాస్టరును హత్యచేసిరి. ఒక తుపాకియును 189 కెట్లులును దొంగెను. కొద్ది మంది మామలాలు తిరుగు కొట్టకలు తిరుంగండినోడ మొనలో కనపడిరి. వారిలో నొకడు హతమయ్యెను. మరీ గ్రామములు లొంగిపోయిరి. ఇండియా పోస్టాల గ్రామములు లొంగి పోయెద మని పిటిషను పెట్టిరి.

మామలాలు దారుణక్రమములు

అక్టోబరు నెల 14 వ తేదీన తెల్లవానిపోవు సమయమున 75 గురు మామలాలు నాయుండిని చుట్టవేసి నన్నును కీ నాయు నాయును బంధించిరి. మరములో కలిమని వారిని చంపవలెను. లేదా మయిని. కుట్టపొడియెద్దకు తీసికొనిపోవలెను. అది ఆతి తని యాజ్ఞయని చెప్పి వారు మమ్ముదీసికొనిపోయిరి. అచట హత లేదు. మమ్ములకు నొక గదిలో నుంచెరి. మరునాడు మతిమును చృణంపు దని మమ్ముల నడగెరి. మేయంగిరింపలేదు. మమ్ములను చంపెదమని ఆ యింటిలో నన్ను చెరువుకు తీసికొని వెళ్లిరి. మేము మతిములో కలిసెద మంటిము. మమ్ములను తీసికొనిపోయెడిలెలు గొరిగి బోపెలను బట్టల నిచ్చి 10 రోజులు నాగిడిలో నె యుచిరి. ఆరోజులలో ఆ యెవులో 45 గురు హిందువులను తిమ్మలను వారు నధించుట నేను కటికి నుండ చూడతిని. ఆరోజులును కన కాలనదిలో పారువేసిరి. సిమ్ముల మమ్ములను మా గ్రామమునకు పంపిరి. మా కట్టిలో కొంత భగమును మాత్ర మిచ్చిరి. తక్కినవానిని కెట్లులు చేయువారికి కూలికింది నిచ్చితి మనిరి. నేను ఆరికొడ లో నుంచుడిన 16 రోజులలో మమ్ములకు గుత్త మునునా జీయను 200 మందియును అచటికి వచ్చి 6 వ రోజులుండినె ఈ నెల 14 వ తేదీన కన్నుల తీరదమిలు మమ్మెం చెర్చినాయును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నేనుట నామాటల మిచ్చెను.

విద్యార్థులకు పోషకుల ఇష్టమునకు వ్యతిరేకముగ నిర్బంధముగ విద్య స్వల్ప తొలగించవలెనని చెప్పిరి. ఈ విషయము ప్రజలకు దోహదము సంబంధించినదిగాన వారికిందు హక్కుండ కలెను. మిషనరీలు తమకు లాభకరమైన పరిస్థితు లున్నవిగాదా యని భయపడు తగును విద్యార్థులను శేషస్వల్పవలెనని నిర్బంధించుట సరిగాదని నుడిచిరి.

2. కె. కె. కాలం నెట్టి గారు తీర్మానము నెడిచిరి. ఈ తీర్మానము ననుసరించి డిజిస్ట్ మెడల బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులకు వస్త్రము, క్రైస్తవ భాగలయందు బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులు బ్రాహ్మణ విద్యార్థులకుంటే డిజిస్ట్ పుకలరు. బాతీయపాత కాలలో బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థుల సంఖ్య యల్లుము. క్రైస్తవ భాగలకు గ్రాంటునిచ్చుట మానినయెడల కాలేజి మూసి వేయవలసినదనియు. అందువలన బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులు విద్యార్థులకు కష్టపడవలసినదనియు. మిషనరీ సంఘములు లేనిదో మనము బాధ్యతాయుత పరిపాలనము గావలెనని యనుగునితికి రాకపోయి యు. డి. వి. వారు. ఈ తీర్మానము సంగీకరించిన యెడల చాల కష్టములు గలవని చెప్పిరి.

3. బి. డి. జే. కాలాకా గారిట్లు చెప్పిరి:— ఉపస్వామకులు సందర్శకమున తిరుమనాపల్లి బాతీయపాతకాలను గురించి నుడిచిరి. ఇందన్ని కర్ణములవారి: ప్రవేశాన్నిత. అదు. ఇతర గాతీయ పాతకాలలో జదువు బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులకుంటే నీపాత కాలలో బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులు తక్కువ టి. శ్రీనివాస య్యంగారు మధురక భాగలలో. బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులను శేషస్వల్ప నుడి అచ్యుతని నుడిచిరి.

4. పి. గోపాలరామంగారు తీర్మానమునకు ప్రతిఘటిం చిరి. ఈ తీర్మానము నిష్ప ధముగా జైలలును బోధించుపాతకాల లకువర్తిండును. జైలుల మనకు నుగించుటలను బోధించున దానిని మనము ప్రోత్సహింపవలెను. ఈ తీర్మాన మనవనర నని నుడిచిరి.

డాక్టరు సి. నరేశమొదలియుగారు మిషనరీలను విక్రీలి పొడిచి. ప్రస్తుత యభివృద్ధియంతయు మిషనరీలవలన సంభవించిచే యని నుండిచిరి.

5. డి. జే. దామంగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రకటించిరి. మిషనరీ పాతకాలలకు కట్టుక ఖర్చు అగును. ప్రభు త్వపాతకాలలకు వానికన్న పదిరెట్లు ఎక్కువ వ్యయమగును. విద్యార్థుల తరించుటలు నిష్ప ధమతవిద్యకు సమ్యుతించియెడల మిషనరీలకు మతివిద్య నిష్ప ధముగ గలవుచున్నా లదు. చాల భక్త్యయ మొనర్చి పరిశ్రమ మున్న మిషనరీ సంఘముల పాతకాల ను మూసివేయుమని కోరుట న్యాయము గాదు.

6. డి. మణ్సుఖంపిల్లె గారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకిం చిరి. జైలుల మిషనరీ పాతకాలలో చెప్పి మున్న సంఖి వాస్తవమేగాని యవవాలో మాటికి 99 మంది దానివలన మారుట లేదని నుడిచిరి.

7. వందనంగారు ప్రతికూలముగ ప్రకటించుచు తలివం ద్రులు తనపిల్లవాడు జైలుల నేర్చుకొనుట ఇష్టము లేనిదో నట్టి పాతకాలలకు పిల్లలను పంపకుండ నుండవచ్చునని చెప్పిరి.

8. కె. కె. కాలం మెట్టు గారు తీర్మానమునకు వ్యతిరే కముగ నిట్లు చెప్పిరి:— ఉపపాదకుని ఆర్యములలో నే నేకేథ వింశేదనుగాని వానిననుకూల పెట్టుకొని ఇదిగాదు. విద్యార్థి భా నము సంబంధించినంతవరకు విద్యార్థి యొక్క మతిమును ఎట్లును అవలెట్టుకొనెను. యజ్ఞనదే ప్రస్తుత ప్రకటనకు సమాధాన మింట్లండునం దొక విధము ప్రత్యుత్తర మియ్యండిను. ఆ దేశమున ప్రాథమిక విద్య గు వ్యయమంతిను ప్రభుత్వము వారు భరించుచుం డిరి. మాధ్యమిక విద్య మొక్క పరిపాలనను ప్రభుత్వము వారు తమ యధికలలోనికి తీసికొనుదు. ఖాతా దేశకీతితు లట్టి పిగావు. ప్రభుత్వము వారు ప్రాథమిక విద్య నేనను కొనసాగింప జాలరు. ప్రభుత్వము వారు విద్యార్థి వ్యతిరేక ప్రోత్స సంతా పలవాతీ నవాయుతో పరిచయమిన్నాను. ఇట్టి పిల్లలో మతి బోధమొదలై శిష్యుల పెట్టుకొని ఎట్లు విద్యార్థి వ్యతిరేక గడగ గలదు. ప్రస్తుతము పాతకాలల నెక్కువకేయు నవసరము గలదు. అట్టి పిల్లలో నిట్టి నిబంధన గల్పించుట యవసంభవము. మిషను వారికాల లుండిటవలన చాల విద్యార్థులై జనుచున్నది. కాని వియోగిబంధుల ననునది. విప్లవియు సహాయము గావించునది ము నిట్లయిండుట కాసనధి యధీనమున గలదు. ఇదివరకు మిషను వారు చేసిన విద్యార్థి భా లాభికారి యైనను ఆవిద్యవలన బొంబాయి మిషను బోధన సంబంధించినయెడల నాపని నంతయు లాభికారిగా నెంచరాదు. మిషనుపాత కాలలో విద్యార్థి విషయలన నట్టి జేతయు కలుగ లేదని మంత్రు లపంత్రిని సభ్యులను జూచినయెడల తెలియగలదు.

ఈ గ్రామమునందు 200 హోమ్లూకులవు. అందు 69 పాఠశాలలు ముగిసినవి. వీరిలో నాటికి 76 చొప్పున పట్టణము లలోనన్నవి. ఈ పట్టణములలో నితర హోమ్లూకులనుండవు. ఈమహానీతికాండల ప్రజలకు అన్యవసములకు ప్రదేశములలో నున్నవి. అందుచే : దాక్షిణ్యము గృహములు విడిచి చాలవారు ముగిసినారు. బోధనాపాఠశాల లభిస్తున్నందున. ఇందుచే నాటికి 90 వంతుల ప్రదేశములలో నుండి విద్యకు భంగమేయము వాటిల్లుదు. మిగిలి 10 వంతులలోను ముగిసిన పాఠశాలలవలన మరలముగిసిన భంగములుగలవని స్థిరులు జాలరుకు. వానిని తొలగించుట కొకయోపాయము నూచించెదను. ఇది శిల్ప విద్యావిషయక సంఘముల యధీనమున గలదు. ఎవరైన తమ బాలకులకు యిచ్చమున న్యతిరేకముగా తివిద్య నిష్పంధముగా నుండగా దివి కొరినయెడల నీ సంఘము వాటిని తొలగించు నిష్పంధ మతబోధ యుద్ధవలదని ఆ ప్రదేశపు పాఠశాలాధికారి నకు గవచ్చును. అది దేవులకు తీసుకొనివచ్చుచున్న పాఠశాలల వారిట్టి ప్రదేశములలో నింకొక పాఠశాల నిర్మింపవలసినది కొకవచ్చును. ఇందులకు ముగిసిన పాఠశాలల వారిట్టి విషయములలో ముందు తమకు తెలిసి తమవారల కొక పాఠశాలలలో నేర్పరుపవలసినది కొరి. ఈ ప్రకారముగా నేర్పరుచువలసిన ఎవరి మరలముగిసిన గూడ భంగములుగలవచ్చును.

దివాను: హద్దరు గోవిందరావుగారు:- నేను క్రైస్తవకళాశాలలో విద్యభ్యసించితిని. నాంబయి ఆర్మీమెంటు గారకు పోవచ్చునైయులు, మొదలగువారి భావాల నూతిగా గారి నేనీశ్వరమును బలపరుచుచున్నాను. మధుర, తిరుమనా పల్లి మొదలగు ప్రదేశములలో జాతీయకళాశాలలందు మూలమే బ్రాహ్మణవిద్యార్థులు బ్రాహ్మణులకుంటే ఎక్కడగలేరు. తిరుమనాపల్లిలోని ఎన్. పి. కళాశాలయెందుల జోసెపు కళాశాలలోగూడ బ్రాహ్మణవిద్యార్థులే ఏర్పడవలసివచ్చును అయినను యాకళాశాలలు ముగిసినవిలే. ఆందుచే ముగిసిన పాఠశాలలు మాత్రమే బ్రాహ్మణేతరులు గూర్చి క్రైస్తవులనుచున్నామనుకుంటుంటున్నాను. రైసలసమ్యము ఒక ప్రత్యేక భావభావమును ఖర్చుపెట్టి నగునా యమనదియ ముఖ్యమగు విషయము. వైదిక చదువులు వలననే మంచి ప్రవర్తన కలుగును. మొక యాపవ్యాసము నుడిచెను. వైదిక చదువులవలననే మంచి ప్రవర్తన కలుగుచున్నది. మంచి ప్రవర్తన యలవడుట కితర విషయములు గలవు. అది కాపాడవలయును బట్టి సామాన్యముగా నేర్పడును.

దివాన్ బకరూరు ఆర్. జె. టి. టి. నాయుడు గారు ముగిసిన మహాభారతమును జాల బాగాడిరి. ఈమరి విద్యా విషయక నిబంధన ముగిసినను. ఇది దేశాభివృద్ధి కము. ప్రస్తుత ఓధానము వలన దేశమున కెట్టి వచ్చుమును గలగలేదు. ఇదిచాల మంచి నోనచ్చును.

ఇంతటితో ప్రథమ దినవర్ణముగిసెను.

రెండవదినవర్ణము

నేటిదినము మదరాసు రాజనధి కర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారి అధ్యక్షతన 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. ప్రభుత్వమున సభ్యులవచ్చెలకు ఆ త్రితము తియ్యబడినను.

సానిక నిబంధనల సంఘము.

రామలింగశెట్టిగారు, సామల్లబాద్వా సామెలుగారు, డి. బి. మో. రామచంద్రరావుగారు, యస్. అర్జునస్వామి ఒడయరుగారు, సి. పొన్నస్వామిసాయకుగారు, డి. బి. ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు ఈ స్థానిక నిబంధనల సంఘసభ్యులుగా నియమించబడిని ఆధ్యక్షులు తెలిపిరి.

సర్ది మొట్టటి గ్రాంట్లు.

గవర్నరు ప్రభుత్వ గారి పోషకునికాకాల్. ఆర్. లయనల్ చేవిడ్నాల్. కె. సి. యస్. వి. సి. యస్. గారి సర్ది మొట్టటి గ్రాంట్లు కొరి.

“యూ. క. రా. బ. గ. రి. కా. క. సంధ్యమున ఖర్చులకు రు. 220000 ల సర్ది మొట్టటి గ్రాంట్లును ప్రభుత్వమువారి కియ్యవలయును.”

కన్నాడు ప్రభుత్వ గారికి స్వగతమిచ్చుటకు రు. 189000 లు ఖర్చుపెట్టబడినను. ఇప్పుడు యా రాజుగారికి సన్మానమును సమర్పించుటకు మున్నగు ఖర్చులకు రు. 220000 లు కావలసి యుండునని కాగ్యదర్శుల క్యాఫానందు అంచనా వేయబడినది.

ఈ గ్రాంటు ఆక్షేపణలేకుండ ఇయ్యబడినను. మదరాసు నగరముందలి బాడుగ భూముల నివాసుల రక్షణచట్టము

ఈమేరకు నీటిచేసి “మదరాసు నగరముందలి కొన్నిరకముల రయితుల హక్కులను గవించుట కొక చట్టము” అని ముగిసినది. ఈ చట్టంలో ప్రతివాక్యమునందును ప్రతిఅక్షరమునందును కొన్ని పదములు మార్పుపడినను. ఈ మార్పులు చేసినవివృత్తులు అంకికరించబడినను.

పాఠశాలలందు నిర్బంధపరమతబోధ

యస్. సోమసుందరశెట్టిగారు:- బహుశః ఈ చట్టంబాధాదోషపాఠశాలలను, విద్యాలయములను గూర్చునవి, నాశనము చేయుటకు యత్నించుచున్నది క్రైస్తవులను నింపించుచున్నది వారు మనకు గావించిన మహాభారతమును గవించవలయును. క్రైస్తవులవలననే మన మిట్టి గావ్యశిక్షికి వచ్చితిమి. వాకదేవుడు ప్రజలకు తండ్రి, మావలందరు సోదరులు నీతిహాస్యములను మనకు బోధించిరి. మావలందరు సమానులని బోధించిరి! నేను క్రైస్తవులతో కలిసి మొలసి ప్రవర్తించ ప్రాంధులించి పిమ్మట, మతహాస్యమును (హిందూలిసిని. క్రైస్తవులు వారి స్వతంత్రమును వేలువేలుగ దెచ్చి ఇచ్చట సెలవుపెట్టుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు వారికి చెప్పకు గ్రాంటు లితిస్పర్శము.”

యం. సి. రాజాగారు ఇట్లు చెప్పిరి. “నేను నిమ్న జాతి భావరేపవాడను. క్రైస్తవులు మానియు జాతుల మధ్యించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. విద్యార్థులకు మతబోధ చేయుటకు పిలువకుంటే క్రైస్తవగుత్తులు ఇచ్చట విద్యాలయములను స్థాపించనే స్థాపించరు. చరిత్ర భూగోళము, గణితము నేర్పుటకు వారిచ్చుటకు వారేదు. క్రైస్తవులు గానివారికి వారు క్రైస్తవతమును గురించి బోధించెదరు. క్రైస్తవులు కానివారు తిలజిల్ల నిట్టి పాఠశాలలకు బంపవలయు నని నిష్పంధములేదు. వారు తమ స్వతంత్రపాఠశాలలకు బంపవచ్చును. కొన్ని స్థలములలో ఈ రెండురకముల పాఠశాల లున్నవి. అట్టివోట్ల గూడ హిందువులు వారి పిల్లలను క్రైస్తవ పాఠశాలలకు బంపుచుండురు. ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటువిడిచి కొన్ని పాఠశాలలందు ఆద్రావీకులను చేర్చుకొనరు. ఇదిచాల ఘోరమైన అన్యాయము. రవుహమారు ఆరువందల సుబ్బాస్వామి రావుగారిట్లాక్షేపించిరి. “హామ్లూలను మనమతబోధ తిలగించుటకు నిష్పంధించుట న్యాయమామని మనమాలోచించవలయును. ఇట్టి కట్టాతము న్యాయమైనదిగాదు. ఈ తీర్మానము సంగీకరించినయెడల. పాఠశాలలు, కళాశాలలు అనేకములు యూనివేర్సులుగిరింవరు భయపడుచున్నారు. ఇది ఎంతవరకు జరుగునో నాకుబోధపడదు. 1916 లో క్రైస్తవమతము వారి విద్యాలయములను గురించి చట్టించుట కొక విషయమని నియమించిరి. వారి మతబోధ తిలగించుటకు రావలసినదని ఇతర మతముల బాలరును నిష్పంధించ గూడదని వారభిప్రాయపడిరి. నిష్పంధ ముండగూడదని తీర్మానము కొరుచున్నది.”

ఈ తీర్మానము సంగీకరించినవిడల ముగిసిన పాఠశాలలన్నియు యూనివేర్సులుగిరింవరు భయపడి, భానుబహదూరు మహాత్ముడు ఉన్నాడు సామెలుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా నుపసాహించిరి.

దివాను: హమారు డి. శేషగిరి రావుగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు నిట్లు పర్యవేక్షించిరి. “ప్రభుత్వమువారు మత విషయములందు జోక్యము కలుగజేసికొనవలసి దీక్షాబద్ధులై యున్నారు, గాన ఈ మనస్సాక్షి నిబంధనను విద్యార్థులట్టములలో చేర్చి తీరవలయును. అదియుక్తము. పసిపిల్లలకు పరమతమును బోధించియెడల, వారు తనతల్లి తండ్రుల మతమును ద్వేషముతో జూచెదరు. మహాత్ముడి యులు వారి పాఠశాలలలో తమ మతమును గురించి బోధించవచ్చును. హిందువులు తమ పాఠశాలలలో హిందూమతమును గురించి బోధించవచ్చును. ఆలాగే క్రైస్తవులు క్రైస్తవమతమును గురించి బోధించవచ్చునగాని నిష్పంధ ముండగూడదు.”

క్రీమాకాయస్. శ్రీనివాసయ్యంగారిట్లు తీర్మానమును బలపఱచిరి. “క్రైస్తవపాఠశాలల ధ్వంసముగాని సాధ్యభవిత్వానము ఈ తీర్మానము మొక్క ప్రధానోద్దేశ మనేకమంది సభ్యులకు అర్థమయ్యెట్లుగ పడదు. కోమకాకాథలిక్ పాఠశాలలలో, కళాశాలలలో ఇట్టి నీచమగు నిష్పంధము లేదు. ఆల్ఫ్రే క్రైస్తవ కళాశాలలో ఇట్టి నిష్పంధములేదు. హిందువుల నేకులు ఆకళాశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నున్నారు. సభ్యుల వాదములు కారణభూయస్యమైనవి గావు. వారి సమాజము పాఠము నాకులేదు. మనస్సాక్షికి స్వతంత్రము లేనది, విద్య చెడిపోవును. ఇది ప్రాచీనమనవలయు. క్రైస్తవ పాఠశాలలలోగూడ

క్రైస్తవులను, ఇతర మతములను కలిపి మతబోధచేసిన లాభమేమి? వారిబోధ ఎన్నని మనముల కెక్కగగెదు? ఈ తీర్మానమును పాక్షికముగా నెంచగూడదు. నిష్పక్షి సామెలు, సభ్యులీ తీర్మానము సంగీకరించవలయును.”

యస్. ఎ. వి. సోమసుందరం పిల్లగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా నుపసాహించిరి.

డబ్బు విజయరావు మొదలగు గారు ఇట్లు చెప్పిరి. “నేను మదరాసు క్రైస్తవకళాశాలలో విద్యార్థిగా నుంటిని. అమహాపురుషుడు దాక్టరు మిల్లరుగారికింద నేను చదివితిని. మనమిట్టి క్రైస్తవ పాఠశాలల నాక్షేపించ వద్దేమిదనవచ్చును, ఒక విషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలయును. ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటులను పుచ్చుకొను కొన్ని పాఠశాలలు పంచములకు ప్రవేశము నియ్యవు. ఇది న్యాయమా? ప్రజలందరు, అన్ని మతస్థులవారు ప్రభుత్వమువారికి పన్నులను జెల్లింపేటప్పుడు, అన్ని మతస్థుల విద్యార్థులను పాఠశాలలలో జేర్చుకొనరాదా? సంస్కృతమును నేర్పు కొన్ని పాఠశాలలలో బ్రాహ్మణులను తప్ప నితరులను జేర్చుకొనరు. కొర్రాను నేర్పు కొన్ని మహమ్మదీయ పాఠశాలలలో ఇతర మతస్థులను జేర్చుకొనరు. ఇట్టి పాఠశాల లన్నియు ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటును కైకొనుచున్నవి.

అంతట సభ్యులు ఫలహారములకు లేచిరి.

రాయదుర్గకు రైలు పోవుట:- రాయదుర్గకు రైలు బండ్లు సరిగా పోవుచున్నవి. ప్రమాణికులను సరుకులను గూడ తీసికొనిపోవుచున్నారు.

బర్మాపంటలు:- వరదలు వచ్చినవోట్ల తప్ప పంటలు బాగుగా నున్నవి.

కడపజిల్లా బాలకాడిపల్లె, వరదరాజుగారిపల్లెలలో కాంక్రెటు గ్రామసంఘములు స్థాపించబడినవి.

నూలు, నూలుబట్టల దిగుమతులు.

మనదేశమునకు ఇ. గ్రాండ్, జపాన్ దేశములనుండి నూలు నూలుబట్టలు దిగుమతయగుచున్నను, దిగుమతులకు నాలుకెట్టిధికముగా మనదేశపు మిల్లులలోనే తయారుచున్నవని యును. ఈ నూలునూలుబట్టల పరిశ్రమలో ప్రాముఖ్యత గాంచిన బొంబాయి రాజధానిలో నున్న మిల్లులలో చాలమట్టుకు హిందువుల ధనముతో నిర్మింపబడి హిందువులే చేతనే నడిపబడి, హిందువులకే లాభములను కలుగజేయుచున్న హంకము ప్రభాసామూర్తమున కంతమాత్రము తెలిసినట్లు గానుపడదు. దీనిని బాగుగ తెలిసి కొనుటకు మన దేశమందెరి నూలు తయారగుచున్నది. వైదేశములనుండి తెంతకచ్చుచున్నది. ఏనంబడు వచ్చుచున్నది. ఇప్పుడీ వ్యాపారము యుద్ధాహ్వానముతో సరిపోల్చి ఎట్టి పిటలోనున్నది. గవనింపవలయును.

మొదటి విషయమేమన, నూలు దిగుమతులలో 1919-20 సం॥ మ.దు నూటికి 60 వంతున గ్రిపోయినవి. 1866 సం॥ నకటికల ఇంత తక్కువ దిగుమతు లెచ్చుచును కాలేదు.

నవ్వంగిగిను, వైదేశములకిచ్చి ధనము గల్గెను. 1913-14 లో 44, 171, 000 పౌనులనులకు 416 లక్షల రూపాయలనిచ్చితిమి; 1818-20 లో 15, 097, 000 పౌనుల ఎత్తుల నూలునకే 436 లక్షల రూపాయల నిచ్చితిమి. అందుకు ముఖ్య కారణము ఖరీదులు పెంచుటయే. సరాసరిని పౌనుకు 1913-14 లో పౌను 1-కి 15 అచాల 1 దబ్బుడికి కెట్టుకాలు గూ 2-14-2లకు 1919-20 లో అచ్చుబడినను. ఈక్రింద దేశీయమిల్లు నూలును, దిగుమతులగు దానితో సరిపోల్చబడినను.

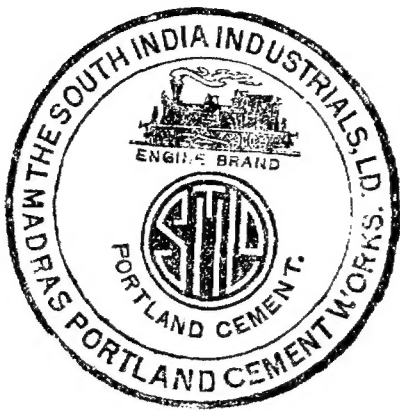
సం॥	దిగుమతి.	దేశములో తయారు.
	పౌనుల ఎత్తు	పౌనుల ఎత్తు.
1908.	38573000.	64177000.
1913-14.	44171000.	682776000.
1918-19.	38095090.	615040000.
1919-20.	15097000.	635760000.
1919-20 ఏ నంబరు నూలు ఎంత దిగుమతులగుచున్నవి. ఎంత దేశీయములో తయారగుచున్నది ఈక్రింద తెలుపబడినను.		
సం॥	దిగుమతి.	దేశములో మిల్లులతయారు.
1-20	478000.	431,188000
21-25.	340000	132,81500
26-30	667000	50,845000
31-40	6852000	17,080000
Above 40	4880000	3,560000

దీనిని పట్టితెలుస దేమన, 30 సం॥ లోపు చాలమట్టుకు దేశీయ నూలునియు, 30-50 వరకు తెండును సమానముగా నుండుననియు, వైది చాలమట్టుకు విదేశీనూలు సమృద్ధము. ఈ దిగుమతులలో 4/5 వంతున బ్రిటిషుదీవులనుండియు. వంతున జపానునుండియు 191920 లో వచ్చినవి. (సకేషము)

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“ట్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. వలననగా:—

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమంటు శుద్ధమైన మూలననుఫలతో చేయబడుచున్నది.
 2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
 3. అనేకరకముల చేయక, ఓక్కటేరకము ఎంతదాగుగా చేయవచ్చునో అంతదాగుగా చేయబడుచున్నది. వైకెప్పిన కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమంటుతో చేయబడిన అందరికిని తెలిసియున్నది.
- సిమంటు తీయనప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినచేదల కట్టడములందు ఏలోపములు కలగలేరవు. సిమంటు వాడుటయందు ఏసంశయములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టె 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

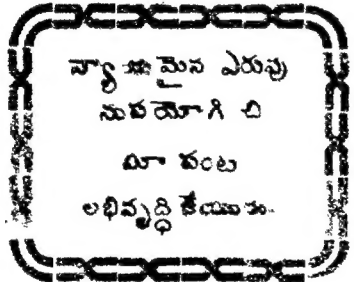
(3049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు ఫర్మిలైజరులను

వస్తు, చెఱుకు, జొన్నలు,
లంకాయ, పొగాకు
మొదలగు వంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపును.

చేవలసినది యంతయులచే
తయారుచేయుటదీ
చేవల ఎరువు
ఎరుకల పొడి
మొలగు వాటిని కూడ
ఉపయోగింపును.

ఇతర వివరములకు భరణకు ఈ క్రింది చిరునామలకు వ్రాసిన తెలుపుదము:—

ఇండియన్ ఫర్మిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

త్రిచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRIC (Malabar Coast)

లేక మనస్సు మద్దూరి చలమయ్య, ఎల్.ఎస్. కృష్ణాజిల్లా ఎస్. డి. కృష్ణాజిల్లా, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రరావు, పోర్టు. నాయకల్. టి. ఆర్. రామచంద్రన్, శ్రీవేరంబుదూరు, చెంగల్పట్టుజిల్లా. ఆర్. పిల్లలోకాచారి, తిరుచూరు, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, పల్నాటిగూడెం, తిరువల్వేలిజిల్లా. 301

తామర తయిలము

రాజారాణిగల డబ్బలో ఉండును. నెల 0-8-0

తామర; తిరు; పిమ్మగ గడ్డి; దురద; ఉంగరములకుంటి
కుట్టు; రసికాయలు; తెల్లకు లాడిపోవుట మొదలగు
చర్మరోగములకు వాడవలయు చేయగలదు.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

దంత చూరము

నెల డబ్బీ 1-8 0-2-0 12-8 రూ 1-4-0

ఈ దంతచూరముతో మండ్లుతోముడువల గట్టికడుగు
బిరుగింపి రక్తము కాంతుండును.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

గొలబగొలబగొలబ
వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

అమృతమలరత్నైల

శరణును కండ్లను పోషించి కాపాడును
అన్ని విధ శోగోగములను బోగొట్టును
పాస్యనొప్పులను దూరము చేయును
కణిదినొప్పులను నిర్మూలము చేయును
పీచుసోగముల రానివ్వదు
మెదడుకు బలము కలుగజేయును (20)
కర్మశోగములను నశింపజేయును
కండ్లకు చలనజేయును
అపస్మారముల దూరముజేయును
తలనరములకు బలమునిచ్చును
శ్మేతిరోగములకు హితము
మూసలను బోగొట్టును
తలచుండును బోగొట్టును
వెల్లుకలను నెరయకుండజేయును
నెంపిన వెల్లుకలను నలుపుజేయును
యోచనచేయువారికి మిక్కిలి హితకరము
మాడుపోట్లను నిర్మూలము చేయును
నిద్రాస్థులకు పోషకహితము
చర్మరోగులకు మంచిజేయును
తలచుండును మాన్యును
అధికనిద్రను తగ్గించును
నిద్రలేమిని బోగొట్టును
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు తెలుసును.
వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0
ప్యాకింగు పోస్టేజీపత్ర్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

గొలబగొలబగొలబ

పాళ్ళపు వెంకటాచల పండితుల
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపదమగు
లోకామయవార
కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగు శాస్త్రమును దివ్యమగు
శాస్త్రానికి తదని భారాళముగా చెప్పనచ్చును
దీనిలో ఆశ్చర్యకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు
గాఢజ అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరూను సంశయములేక
వినిపించుచును. ఈ మూలము 8 నుండి 12 వ
వరకు కొంటూలములో గాని లేక చట్టి నోటి
లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన
చేల మందము అచీర్లము మలబద్ధము చితి
క్కురము క్షురము మలేరియాక్షురము శీతము
వాతము, దగ్గు, పడికము వరముల నొప్పి మొ
హిని ఇంపు ఎంకా పేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక
వ్యాధులను దగ్గరకు రానియ్యదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయో
గించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేసారి మార్పుడము
నీన గునుప్తము వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు
మూసాశ్రీలు కూడ ఈ మూలము నేవించి గుణమును పొగ
డుచున్నారు. 350 మూలము గల సీసా 1-8 నెల 0-4-0
ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్టేజీ 0-4-0 ఒకేసారి
6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజీతో రు 1-8-0
1: సీసాలు " " 2-18-0
25 సీసాలు " " 5-8-0
మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును

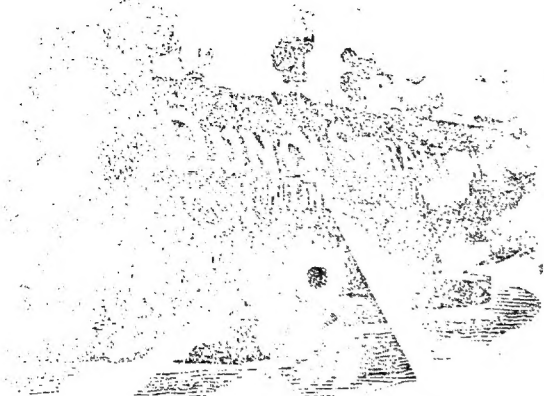
శ్రీ శ్రీతారాసువ వైద్యశాల
(301-594) మి నూ ర్క
తండ్రి చిరునామ— కండిర్ మదరాసు.

DUNCAN STRATTON & Co.

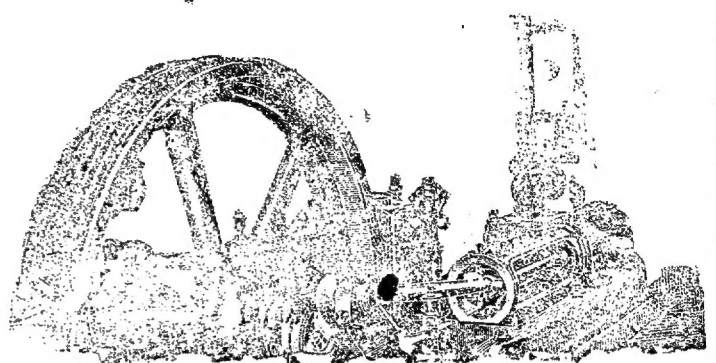
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

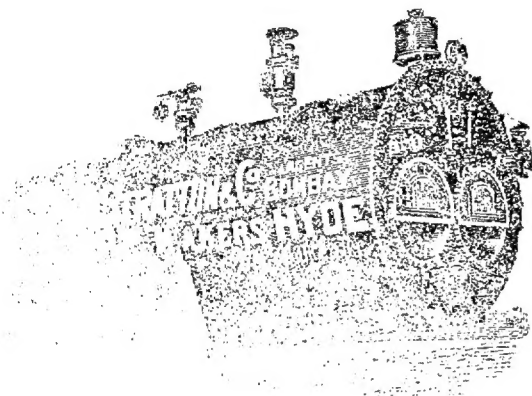
ఎంజన్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 20 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందము — దేయా మేటరు
ఆ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
తరపు యెంచును.
స్ట్రోక్స్ పర్ మినియ
80 పౌనులు మొదలు
160 పౌనుల వరకు ఉండును.

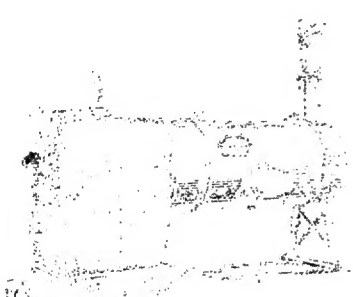

స్ట్రాటన్ స్ట్రోక్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

స్ట్రాటన్ స్ట్రోక్ లంకా మేటరు బాయిలర్లు.
పొడవు 24 అ. మొదలు 32 అ. వరకు ఉండును.

పొడవు 20 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందము — దేయా మేటరు
ఆ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
తరపు యెంచును.
స్ట్రోక్స్ పర్ మినియ
80 పౌనులు మొదలు
160 పౌనుల వరకు ఉండును.

లాకో మల్టిట్యూబులర్ బాయిలర్లు.
స్ట్రోక్స్ పర్ మినియ 80 పౌనులు మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 160 పౌ. వరకు ఉండును.

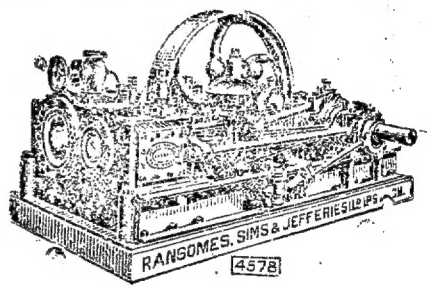

పొడవు 20 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందము — దేయా మేటరు
ఆ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
తరపు యెంచును.
స్ట్రోక్స్ పర్ మినియ
80 పౌనులు మొదలు
160 పౌనుల వరకు ఉండును.

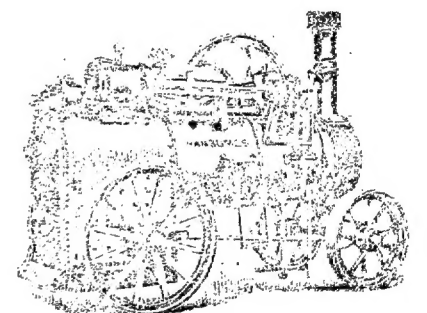
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
మాది జిప్సొంకు మెషిన్, వాటిసామానులు
మాది మెషిన్లకు మెషిన్
మాది స్పిన్డింగు మెషిన్
మాది వీలింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ షర్ట్ విల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంజుగడ్డచేయు మెషిన్
కత్తి బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాక్సు, క్లౌస్ సాయ పంపింగు మెషిన్ కోగముట్ట
కోగకో నూనె కర్రకు ఆయిల్ ఎంజిన్
ఎక్స్ట్రాక్ట్ ప్లాంటింగు (స్టాల్డు) కోగముట్ట
తేకుల వర్క్సు సాపు కోగముట్ట
స్టీలు ప్లాంటింగు, కెప్టింగులు, పెట్రోల్
కాల్ బరన్ ఆండు కాస్టు విరన్ ఫుల్లింగు.
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెన్డెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

((కాక్సు సాపు మొననుండి పోల్డ్ తియబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజిన్లు.

బోర్లర్ స్టీము ఎంజిన్లు
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము మెషిన్ 120 పౌనులు గలవి.
కాంపాండు — హెన్రీ, లాక్ మెషిన్ సిలిండరు.
స్టీము మెషిన్ 150 పౌనులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణా జిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోక్స్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్తియగు గారైన
మా నెవరి బాషనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను

సం. 1919.
రించి 1919.
యను క్రమం

ఆప్యతాంజనము ఆప్యతాంజనము ది. వ్యతము.

ఆగ్ని, శ్రేణి, వడితము, రొమ్మకడితము, తలనెప్పి, వాయువునొక్కలు,
పొల్లు, బెణుకులు, బిల్లిలు మొదలగు నొక్కలకు దివ్యానులేము.
చక్కని దర్పిత నూనె 10 రూ 0—10—0; దజక 1—కి రూ 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

ఆప్యతాంజనం డి పో. } 109, ఫో రోడ్డు, బా బాయి,
6 తంబు శెట్టి విధి, నాదాసు.

